

26
1912

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

పండితులచే వదిలబడింది

తెలుగుదేశం పార్టీ నుండి వ్యవస్థాపక సభ్యులుగా ఉన్న వ్యక్తులందరినీ

15

మొదటిసారిగా

Page 4 of 4

శ్రీ రస్తు.

శ్రీ సుబ్బరాయవద్యంబులను

మా నవధర్మప్రదీపిక.

మొదటిసంపుటము.

“ . ——— .

లోకహితార్థంబుగ బ్రాహ్మణకాగ్రీక నివాసుండును

సాధుజనామోమండును సాంఖ్యతారకా

మనస్కోపాసకుండునునగు

పో కూ రు సు బ్బ రాయ ని చే

“చియింపబడి”

పండితులచే సరిజూపించి

సద్విజనాహ్లాదకరంబగునటుల

ప్రియ్యబిండి మల్లయ్యగారున్న మరికొందరియొక్క

ద్రవ్యసహాయంబున

కా. వ లి

ఎడవర్డు ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపబడియె.

1912.

[దీనివెల 4 అణాలు.

శ్రీ
విజ్ఞప్తి.

శ్రీమద్రేదాంతసారులును - మహాయోగపురుషులును - భా
వాతీతులును - విశ్వబ్రహ్మవంశోద్భవులును - సువర్ణసగోత్రస్తు
లును - హనుమునిగిరి నివాసకులునగు చెరుకూరి శివరానుబ్ర
హ్మేంద్ర యచలగురుస్వాములు మదీయ జన్మసాధల్యతనుగూర్చి
శ్రీరాజయోగమువదేశించి కౌన్సిదిసంబుల కనుభవజ్ఞానమును స
రిశీలించి కవిత్వసిద్ధిగలుగనభయంబొనంగె నంతకొండవయ్యలత్య లభిం
షింపనేను గురుతారావళియును - మైరానానాటకంబును - శి
మామహేశ్వరేశతకంబును - త్రిపురాసురవధయును - సునుతిప
ద్యములను-యచలమార్గంబును - సుందరాకాండంబును - వచన
రీతిలఘు వైద్యశాస్త్రంబును - రచించినాడ - ధనములేమిచే
కొండరి ద్రవ్యసహాయమువలన 1905 సంవత్సరంబున రచియిం
చిన సుబ్బరాయవద్యములను మానవధర్మప్రదీపికయందును పూర్వ
భాగమునున్న 1910 న సంవత్సరములో రచియించిన రెండవ
సంపుటమగు పుత్తరభాగమును మాత్రము ముద్రింపించకమైనది.

ఇట్లార్యజన విధేయుడు,

పోకూరు సుబ్బరాయుడు,

బ్రాహ్మణకాళిక.

గీ॥ సత్వభావులుగుమూర్తి సములుక్రొత్త పల్లెబ్రహ్మయ్య
ధరపొండి పాటికామ - యార్యులాదిగపెద్దలనభినుతించి - గ్రం
థమొనరింతు పరమేశ్వరదాసగలుగ.

శ్రీ

విషయ సూచిక.

ఈ గ్రంథమందున మునుష్యవర్తనమున్ను - గృహజలశల్యవా
స్థువులున్ను - ముహూర్తప్రకరణమున్ను - కాలమాసిస్థితిగురిం
చిన సుభిక్షదుర్భిక్షవర్తనయున్ను - గ్రహహారయాఫ్త మానాభివ
ర్ధనమున్ను - శ్రవణఫలమున్ను - ప్రశ్నావిషయమున్ను - శ
భావవిషయములున్ను - యంత్రవిషయములున్ను - బాలగ్రహ
చికిత్సావిషయములున్ను - స్వప్నఫలవిషయములున్ను - ఛా
యాపురుషాది విషయములున్ను - సాముద్రికవిషయమున్ను -
వైద్యవిషయమున్ను సంగ్రహముగా జేర్చిబడియున్నవి.—దీని
వెల అణాలు ౦—౪—౦.

ఈ గ్రంథముచేయుకొరెండవసంపుటమను ఉత్తరబాగంబున
శ్రీ పురుష వర్తనలున్ను - ప్రయాణాది ముహూర్తవిషయము
లున్ను - గోచారి, శిఖున ఫలములున్ను - సాముద్రికాది ధర్మ
ములున్ను - గృహస్తధర్మములున్ను - వైద్య విషయమున్ను -
మోక్షానుకూలమగు సమస్తధర్మములున్ను - సుమతీశతకమును -
అచలవార్గమున్ను - ఆహంగయోగ నిరూపణమున్ను - సంగ్ర
హముగా జేర్చిబడియున్నవి.

దీని వెల అణాలు ౦—౪—౦.

ఇట్లు సుజనవిధేయుడు,

పోకూరు సుబ్బరాయుడు.

శిష్యులు. గురువు శివరామమూర్తి. శిష్యులు.

శ్రీ ర స్త్రె.

శ్రీపుమామహేశ్వరాయనమః

శ్రీసుబ్బరాయపద్యములను

ఘానవధర్మవదీపిక.

పూర్వభాగము.

శ్లో॥ గురుబ్రహ్మ గురోర్విష్ణుః । గురుదేవః పూమహేశ్వరః ।

గురుసాక్షాత్పరబ్రహ్మః । తస్మై శ్రీ గురునేనమః ॥

శ్రీగిరిజామనోధపుడు శ్రీలలరాజుచు నిండుకోర్కెచే ।

నాగరికంబుకై సలిల నామకకన్యశాంకవహ్నుల ।

నేగధరించియందునను వేట్కుజనించక నాత్రయింపగా ।

నీగిసుభాషణాకృతి వహించుభగవంతునింతు నెప్పుడెక ॥

ఉ॥ శ్రీలలనాజనార్దనుల శెల్వగుళైలజ భూతనాథుల - న్నా
లగభారతీవిధుల సామజవక్త్రు గురుప్రకాండము - న్నేలగు భక్తి
చేగొలచి మేదినిమాయులవేల్పుయైనశ్రీ - వ్యాళకు లేందృపేర కృ
తివ్రాశి సమర్పణజేతుబోవగన్ ॥ కం॥ కృతిలో వద్యములకు
తుద - నతికెదనే సుబ్బరాయుడనునదిమొదలీ - క్షితిగలసర్వాఖ్య
లున - న్నతి నెనరున నాది శేషుడారశిబోవగన్ ॥ సీ॥ వసుధవిశ్వ
బ్రహ్మ వంశసాగరసోముడఖల తేజోవంతుడపలమాన - నుండు
నజ్జననమృతుండు పోకూరు వీరాచార్యుడను ఘనుండలరుచుండు -
నచ్చమాంబాయన సతనికళత్రంబు యమ్మిధునంబునోవతరించి - న
ట్టి పుత్రత్రయంబతియోగ్యులనవచ్చు నందునమత్ పితృ డమలయ
శుడు - సుబ్బరాయాంహ్మయుండని సాంపుమీరు - మాతృకభిధా
న మనినకామాక్షమాంబ - వారిలకుముద్దు తనయుండ పరగనన్ను
సుబ్బరాయుండటందురు సుబ్బరాయ ॥ గీ॥ మాసువంశగోత్ర
మరయభద్రాశ్విన - మనడినామమయ్యె వినుమునీడు - పూర్వ
కరుణవలన బొడమువంశంభును - నన్ను నేలవలయు పన్నగేంద్ర ॥
గీ॥ పూర్వకపులనెల్ల పూర్వభక్తివలంతు - నిష్కడున్న వారిగొప్ప
జేతు - కుకవిగణము మీదగురి నిల్వదెప్పుడు - సుఖమొనంగిబో
పు సుబ్బరాయ ॥ గీ॥ చందశబ్ద ప్రబంధముల్ చదువలేదు - ఎ
రుగ కావ్యంబులెట్టిపూ ధరణిలోన - గ్రంథవాచకమాలేదు ఘ
నులుదరచ - దైవకృపవల్లజేతు గ్రంథముఘణింద్ర ॥ కం॥ బా
లులపలుకులువతుగా - నాలించుచుకోవభావమందకజేమి - న్నా
లింప బుధవరస్థితి - చాలాజేయుదునుభువిని సాహస్రఫణా ॥ గీ॥
గ్రంథమున పూర్వభాగంబునందుజ్యోతి - షమునుయుత్తర భా
గంబు జదివిజూడ - జనులసంసారధర్మముల్ ఘనులమతము - నె
రుక బడవ్రాతు ధరణిలో గరళదంష్ట్రా ॥ సీ॥ శ్రీవసుంధరను

ప్రశిద్ధిగా భరియింప నేదేవునకుజెల్లు నీకుగాక - బలిసద్వమునను
 దోర్బలశక్తినివశింప నేదేవునకుజెల్లు నీకుగాక - పద్ధనాభునకు
 తల్పంబౌచు ప్రబలంగ నేదేవునకుజెల్లు నీకుగాక - చంద్రశేఖరుని
 భూషణరీతివెలుగంగ నేదేవునకుజెల్లు నీకుగాక - నీవు భూమికాది
 దేవుండవు మదీయ - గృహనివాసవేల్పు విహమునందు - నన్ను
 కరుణజూచి సనవరతంబున నుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || గీ||
 ఇష్టదైవ వినుతినిటుల' గావింపుచు - నేను వ్రాయబూనుకున్న
 గ్రంథ - మునక నాద్యమెట్టులనిన జెప్పదలంతు - సుఖమొసంగు
 మయ్య సుబ్బరాయ || నీ|| శ్రీవసుంధరను సుశ్రేయుండు భద్రా
 శ్వసంబనియెడి గోత్రసంభవుండు - ప్రవిమలుండును విశ్వబ్రహ్మ
 వంశుండును శివరామ నామంబుచేతప్రబలు - సత్పాతృడాతని స
 తిజ్ఞాన్నిమాంబయౌ నమ్మిధునంబున కవతరించె - మల్లయాచా
 ర్యుండు మహదయిశ్వర్యుండు మహితమానసుడు సన్తాగ్రధనుడు
 కందర్ప సుందరాకారుండు సజ్జనామోదుండు సనుగాంచి మోద
 మలర - కృతినయొక్కటిజెప్పి కీర్తిసేందుమటంచు బలుకరింపమ
 నగు పరమహర్ష - మొంది గురుడుజెల్పు ముఖ్యాంశములుకొ
 న్ని - వ్రాశి సుబ్బరాయస్వామివారి కర్పణంబొనర్తు నబలుండనీ
 కృతి - నాదరింపవలయు నార్యులార || నీ|| వసుధలోననుఘనవం
 తమైనదియును యిష్టార్థసమితి నందించునదియు - సుమనసాహ్లా
 దంబు శుభకరచరితంబు కల్లవహరణంబు గలుగ్గునదియు - పర
 మసాధనమైన ధరణీధరంబొప్పునను మునిగిరి పేరజనులుపొగడ- న
 మ్మహానగమునందఖల శుభప్రదచరుణుండు విఘ్నానసాధనుండు- పర
 మేశ్వరసముండు భక్తబాంధవుడును శివరామనామంబుచేతప్రశిద్ధి-
 జెందునట్టిఘనుని జేరుట్టకైశిష్య-వర్గమరుగుచున్న వారివెంట-జని
 పమస్కరించసంపూర్ణకరుణతో-నిటులబలికెనయ్యకుటిలహరణ

గురోవదేశము.

కం॥ బాలానీవిటులనురా - జాలినకారణమదే దోనత్యంబుగ
 నా - చాలువినపింపుమననా - వేళన్నిటుకోరినాడ విషధరచం
 ద్రా ॥ గీ॥ పరమగురువర్య భవదంప్రీ పంకజములు - బట్టి శే
 వించు నరునకు పట్టుగాను - మోక్షగతినివ్వ గలరని మోదమున
 ను - వచ్చితిమింగనిటుల వాక్యశ్చైవభవ ॥ సీ॥ వినరోరి వరభ
 క్త జనులకావశ్యక - మగుధర్మములుదెల్పు మదిజెలంగె - నట్టి
 యర్థంబున నఘదూషితంబును ఇష్టార్థసంశిద్ధి నిదియుగాక - దై
 వగ్గుడనువేరు తనువేరుయనుతీరు ఖర్తనువెలిజేయ గలుగుభారు -
 దెప్పించగలదియు దివ్యమైనదియును దైవమహ్లాదించ దగినదియు
 ను - కడుయశస్కరమైనట్టి గ్రంథమొకటి - నీకు నెరిగింతు దా
 నినీ నేర్చుకొలది - ననుభవమునకు దెచ్చుకొమ్మనుచునిటుల - బ
 లుకదొడగెను వినుమయ్య ఫణికు లేంద్ర ॥ సీ॥ పూర్వయుగం
 బులక భూతాధినాథుతో గట్టులగాట్ పట్టి ఇట్టులనియె - లోక
 హితార్థ మనేకయంశంబులు దెలిపితిరిన ఘాత్యలియుగమున -
 మనుజువర్తనమునకును ధర్మములుకొన్ని దెలుపంగవలెనని బలు
 కునంత - భవుడు ప్రసాదించబడిన యంశంబులు మద్గురుండగు
 శేషమానిదెల్పు - తెరగుదెలియుమీటుల దివ్యమంగళవిగ్ర -
 హుండుపూర్నుడవ్య యుండనాది - లోనప్రబలుచుండు లోకం
 బులకుముండో వినుమటంచు బల్కె విషధరేంద్ర ॥ గీ॥ దైవ
 విభులకు త్రైవమైదగెనువాడు - వాక్కున కున్నాంతమునకందు వ
 డనివాడు - యాదిమధ్యాంతములు లేక నలరువాడు - బడశెనుక
 యిచ్చయనుదాని పవనభక్ష ॥ సీ॥ ఇచ్చయనేశైక్తి హెచ్చుగా
 జనియించి బహుతరాకృతితోడ బరిధవిల్లి - యమృతహమహుని
 తానాశ్రయించిన దాచుతిరిగి స్వతంత్రంబు దెచ్చుకొనుచు -

చుట్టుముట్టడివేళి చోద్యంబులనుజూపి ముప్పుమందునుజల్లి మరగ
జేళి - రూపనామక్రియ - తేర్పాటుగావించి లోకముజూపించి
రహోకపరిచి - కనటవృత్తినిబూని కనుపాగరెక్కించి స్త్రీగాను
యగుపడి చెలిమిజేళి - తనపూర్వపరిమితి దలపోయనివ్వక ను
చ్చులలోదోసి నెడగివట్టి - పొడుచుచుసరింబునకుముక్కు బూడ
చిత్రాసు - గట్టిత్రిప్పినగత నిట్టుయట్టుబెనక - నల్లలెకుండగారా
టసాకులనశు - జననమరణానుభవతో ద్రిష్టిననెఱచేంద్ర || గీ||
అనెదగన్మోహినియను యనాదిమాయ - మువ్వరయ్యలగన్నట్టి
ముదితెంద్ర - జాలరూపిణి త్రిగుణసంజాతమాత - ఆదికినిచిదియ
గుననె నాదిశేష || గీ|| దేవునకుదేవివేరనిదెగడదగదు - దేవి
యధికారమేదేవదేవునిదియు - దేవదేవునియిచ్చయేదేవియనియు
జూపగుసంచుచినబల్కెనర్పణాద || కం|| ఆనంద్యైశ్వరి ధ్యానము-
జేళిన నరునకునభీష్టశిద్ధిని గలుగె - జేసితనల్లిచూసుగ - బో
చుననెన్నరమకరుణాభుజగాద్యప || సీ|| తనకువిమోదంబు జనకమ
య్యెంతో సీంకారమాత్మజై యొప్పుచున్న - ప్రాంకారమనుశబ్ద
మర్చిసంబగుంత పంచభూతములెప్పుడయె ఘంత - పంచభూత
ములతో బ్రహ్మశక్తిమయ్యెను బ్రహ్మశక్తిమనుననపట్టిజూడ - ఘన
జంతుజాలంబుగా గానబడుచుండును మనుజుడ న్నముధరిత్రి -
నాల్గుకోశములతో నలరారుచున్నది - యపుడుతననుగిసేని య
ట్టివటడు - కోటిజన్మలెత్తి కొల్లబోయినగాని - అదిజ్కదనియె
నాదిశేష || సీ|| పంచభూతములతో బగగడుదేహముల్ - స్త్రీ
లు పురుషులటంచు చెలగుచుండి - దైవీకృతంబని దలపోయనేరక
గర్వంబునెందుచు ఖర్తలందు - పోడిమగల్గి వ్యాపారిములా
గించి బంధకంబునజిక్కుబడి బెనంగిధర్తంబు పరమచేదాచును వ
ర్తించి టితిపునర్భవము నార్జితముచేసి - ఎల్లవేళల నిటులనే

గీగీ - దివ్య పదభ్రష్టులగుచును తేలివిలేక - నాదియంత్యంబు
తెరుగక నలనుటబడు - చుండగలరంచు వినబల్కె నుబ్బరాయ ।

సీ॥ ధరలోన జనులకు దైవమే తలిదండ్రీ యంతకన్నను వినా
యవడుగాడు - బంధునర్థంబన్న భగవంతుడేగాక యంతకన్నను
వినాయవడుగాడు - బ్రాత్యైవనుగాని పరమేశుడేగాక యంతక
న్నను వినాయవడుగాడు - సర్వసౌఖ్యంబులా సర్వజ్ఞుడివ్వక యం
తకన్నను వినాయవడుగాడు - తల్లితోడునిడ దారాసుతాదులు -
తనను కలిపిబలిమి దైవకృతము - గాక వేరుగాను లోకమగు
ననిది - సత్యచునుచుజెప్పె నన్నుతాంగ ॥ సీ॥ కర్తజీవుల నేత్ర
కమలంబునందుండు ఇంద్రియక సమతిసుందిరులగు - స్త్రీలమొ
గంబు నిరీక్షించి నంతలో చలరేగుచును దిక్కుదెలియనీక - చిం
దులాడుచునుండు నందుకుసామీప్య స్నేహితుండును సుఖాశీనుడ
గుచు - ప్రబలుచుండెటి జీవుడబలుడై యావంత సంగీకరించుచు
నాలమరిగి - స్త్రీల గర్భంబుననుజొచ్చి జెప్పతరము - గాని దుర
వస్థనెందుచు లేనిపోని - జనసమరణాదులకుజిక్కి జగతియందు -
సుఖము గమనింపడనిజెప్పె నుబ్బరాయ ॥ సీ॥ ఇలలోనజనులు
జితేంద్రియులనిపించ జ్ఞానఖర్తేంద్రియ గణమునడ్డు - జేయుచుం
దురదేటి చేష్టలుజ్ఞానాన కింద్రియానలటంక మేమిలేదు - ఇం
ద్రీయ జయమున్న నీప్రకారముగాదు అదివేరుగానుండు ననఘులం
దు - యుండియులేనట్టి యువమెరుంగగవలె చేసిచేయనినేర్పు
చేకొనవలె - ధర్మమందుమును దగిలించియట్టిట్టు - గదలనీక ని
లువు ఘనునకేది - యడ్డుగోదటంచు నర్థిలివినబల్కె - నన్ను క
రుణనేలు పన్నగేంద్ర ॥ సీ॥ ఏప్రాద్దు దైవంబు నేదలంచుచు
నున్న వానిసమాన మెవ్వడుగాదు - మోరూరగాదైవ చారుకీ
ర్తనమును పాడేటివాడు సత్ప్రవృత్తుడవని - బహిరాంతరములను

ప్రజలుచున్నాడని దలపోయగలవాడు ధన్యుడగును - తనమనో
 ధనమును దైవార్పణనుజీయ బడువానికిని యమబాధలేదు -
 దైవమందున సద్భక్తి వనరువాడు - లోకపూజ్యుండువాడే నుల్లో
 కుకనగ - పేరు నెందునటంచును ప్రేమమీర - దైలుపదొడగెను
 ఘణివంశే డలధిసోమ ॥ ఉ॥ దైవముజ్ఞానమై నిలచి ధర్మము ధ
 ర్మము తెన్నుచుండియీ - భూవల యంబునక జ్ఞానమొందెడి
 ప్రాణుల ఖర్తకొద్ది ప - ద్భావము నెందువారలకు స్వర్గమొ
 సంగుచు దుస్సభావులక - వ్యాపిరిదుఖ్కవార్ధి బడ్డవైచుననెక
 ఘణివంశభూషణ ॥ నీ॥ తలిదండ్రులన్నలు దమ్ములెవ్వరు రారు
 ధర్మమొక్కటివెంట దగిలివచ్చు - ఆలుబిడ్డలు బంధుజాల మే
 మీరాదు ధర్మమొక్కటివెంట దగిలివచ్చు - భూరిపశ్వాదులు
 భూములేమీరావు ధర్మమే తనవెంట దగిలినడచు - కులగోత్రము
 లుకొద్ది గొప్పలేమిరావు ధర్మమొక్కట వెంటదగిలినచ్చు - ధ
 ర్మమునుదానికిని నాటిధరిణి లేదు - వడినిప్రత్యక్ష దైవమైవెన్నె
 కెక్కు - గనుక ప్రతివాడు ధర్మమే ఘనతమీర - గూర్చినగునం
 చు వినబల్కె కుండలేండ్ర ॥ కం॥ ధనపుత్ర ధనంబులచే - త
 నుతరియించెద నటంచు ధైర్యమునెందుక - జనుడుర్విలో నావి
 ధమును - వినుపించెద వినుమటనెను విషధరథంద్రా ॥ గీ॥ ధ
 నము పుత్రధనము దగియున్నవానికి - యిహమునందు భోగమి
 చ్చుకట్టి - ధనము పుత్రధనము ధర్మాంశమొందితే , ఫలముగల
 దటంచు బలెకెనభవ ॥ నీ॥ ధరిణిమానవులకు దగియుండు నెక
 పెట్టి యదియట్టులనిన నీమదినియుంచు - అన్నముగలవాని కన్నం
 బొసంగుట వస్త్రోత్తమనకను వస్త్రమిడుట - సుఖమొందువానికే
 సుఖముజూపించుట ద్రవ్యదాతలకును దానమిడుట - దాస్తీకమం
 దున ద్రవ్యంబుదూకుట ధర్మమన్ననులోభి తనముగొనుట - కుల

కాంతకనులకు కోతిగానుండుట పరకాంత బంగారు వ్రతిమయగుట - ఇటుల కొందరిమతములీ యిహమునందు - నెప్పుచుండును నటుగాక నుచితమైన - మార్గమరయంగ మేలని మహితవృత్తి - ననియె ఫణిసంశ్లేషచాయ నాధరక్ష ॥ సీ॥ ధనమునుంచేగదా త నవారు మనవారటన్నది లేకున్న నదియులేదు - ధనమునుంచేగదా తగుబంధుజాలంబు లదిలేకపోయిన నిదియులేదు - ధనమునుంచే గదా తయినాతుపరిశ్రామ మదిలేకపోయిన నిదియులేదు - ధనము నుంచేగదా దానదాశీజన మదిలేకపోయిన నిదియులేదు - ధన ముగలవాడె హెచ్చుజాతైనవాడు - ధనముగలవాడె బహుళ ఖ్యాతైనవాడు - ధనముగలవాడె మిగుల నీతైనవాడు - అంత యును ద్రవ్యమంగున్నదనె నహింద్ర ॥ సీ॥ ధనమున్న వానికి ధర్మ మార్గమునున్న ధనముగల్గినేమి ఘనముపుడమి - ధనమెప్పుడున్న దో దైవధక్తియుతగ్గు ధనముగల్గినేమి ఘనముపుడమి - ధన మున్న నిరుపేదలను బ్రోచితేగదా ధనముగల్గినేమి ఘనముపు డమి - ధనమున్నయడలను దారిద్ర్యదశజూపు ధనముగల్గినేమి ఘనముపుడమి - నిటులప్రాప్తిచు చుండునీయిల నరులకు న టులలేకున్న ధనికుడైవట్టివాని - తోటి సాక్షివర్జిత జాతిలోన నమ్ము మిదిసత్యమనిబల్కె నాదిశేష ॥ గీ॥ మోక్షమనెడిధనము మొదటిసంస్థపుదాని - గూర్చువట్టిఘనము కుతలమందు - దైనస ముడటంచు కలపోయనగ్నిననె - శుభమొసంగుమయ్య సుబ్బగా య ॥ కం॥ గురువును నార్జించగవలె - గురుధర్మంబునెడి నన ము గూర్చగవలయుట - ధరదండ ధరునిదాడిని - నిరశించక ద గునటనను నిర్మలచరితా ॥ సీ॥ గురుధర్మమెరుగని కుమతుండు భువిలోన పుట్టినఫలమేమి పుట్టకేమి - తారకంబను మహదాం శంబునెందని జనుడున్ననేమి లేకున్ననేమి - సాంకర్యసూత్రంబును

సాధింపనేరని వానిపందయటంచు బలకు కేమి । ధీరతనమనఁబడు
 ర వెరుంగనివాడు దైవమూరుడు వానివలచనేమి । దైవమున కా
 పతారంబుదాల్చునపుడు । తననువర్పించు కొనుకేట్లు జనిత
 మొంది । గానినుష్కర్త బెంచుచు కలుషరాశి । నిరడుటకుగా
 దు గాదనెకుండలేండ్రి ॥ నీ॥ అటువంటిసువివేక మననిలోజను
 లకు సంప్రాప్తపడదేని సత్యమిదిని । యశమునుద్రవ్యంబు నెవడై
 తెఱుఁగ్కునో వానికిసరిజోలు వోనిగాన । దైవజ్ఞుడనుపేరు ధరి
 యించునదిగాక సభవగ్ననీయుడై జలగుచుండు । నిష్కర్మములనె
 ల్ల స్వప్నంబుగా నెందు గణకల్పఁబడుచు గణనకెక్కు । కడనున్వ
 ర్గవాళిగా గానబడుచుండు । నట్టియశము నెంద నట్టిడనుడు । పు
 ట్టనేమిభువిని పుట్టకున్ననునేమి । ఫలమటంచుబలికె పన్నగేంద్ర॥
 కం॥ దేవాదైవజ్ఞత్వం । బేవిధమున దొరుకుమోక్షమొసాప్తిం
 చు । న్నావివరంబును బెలుపను । నావేళన్నియలబలికె సగభరి
 ల్పా ॥ గీ॥ దానముననైన సప్తసంతానవిషయ । మంచునైన
 ను సర్వధర్మములెరింగి । నంచునైనను గురుశేవయొగ్గునైన । కి
 ర్తిలభియించుననె వాసుకేంద్రఘనా ॥ గీ॥ ఇహయు ముదిలుగా
 ను యిలలోపులననేక । విషయములను యశము వెలయునందు ।
 జ్యోతిషమున నశుభశుభస్థానముగాంచ । వలయుననుచు దెలిపె
 వ్యాళచంద్ర ॥ గీ॥ అదిలోనుజగతి కాధారభూతుండు । పంప
 పురుషుడనడు ప్రభుడువంచ । బ్రహ్మలనగజేరు బడశిలోకంబులు
 సృష్టిజేసెదనిమె శ్రిశనీంద్ర ॥ నీ॥ పంచబ్రహ్మలటంచు నెంచ
 నెప్పెడువారు ధరిలోననుమయత్వోన్మతిల్లి । విశ్వజ్ఞులారీర విక్ర
 ముల్లిధ్యాదులనుజేసి రదియెట్టులన్నవినుము । మనువుతిధినిజేసె
 మయుడు వారముజేసె త్వష్టయుడుగణబుబుట్టజేసె । శిల్పియను
 ప్రభుండుజేసెయోగంబుల కరణముల్ విశ్వగ్గుగలుగజేసె । నిట్టి

పంచకమును సృష్టిజేయుటజేసి - ఇందునలనలోక మందుజరుగు -
సర్వకార్యములకు సాధనంబగుచుండు - ననుచుబలికెయ్యి ఘో-
కులేంద్ర || సీ॥ గృహము ప్రతిష్ఠింప కూపమారంభింప గమ-
నాన కభ్యంగనముకు వస్థ - ధాన్యతౌగ విత్తనములు జల్లింప
స్త్రీజన్మలకు నిషేకమునకు - శిశులమ్మమునకు చిమంతమునకు
ను జాతకమున్న ప్రాశనమునకును - పుష్కమి చౌలమునకు పుట్టైం-
బ్రుకలకును అక్షరాభ్యాసో పనయనమునకు - వైవాహికమునకు
వరగ్రహచారంబునకు శఘనాది సంధానమునకు - ఇట్టికార్యము-
లకు సీయైదువర్గముల్ - గలఫలాఫలముల దెలుపుచుండు - గా-
నఇట్లు దెలియఘనులందు రినిదెల్పె - సుఖమొసంగుచుయ్యి ను-
బ్బరాయ || కం॥ గురువర గృహవాస్తును స - త్కరుణను నెరి-
గింపుమున్న కనికరమొదవక - ధరయందున నిట్లబలికెను - వ-
రవాతగ్రసవంశ వసనిధిచంద్రా || గ్రుహవాస్తువు.

గ్రామములచ్ఛదల.

సీ॥ గ్రామాచ్ఛదలనిందు గాన్పింతునగుని రూపమువ్రాశి త-
లనర్థపదియునేశి - పదనములోమూడు హృదయమందున్ననైదు
పదములందారునుగదమునెకటి - నాభికమలమందు నాల్గుగుం-
హ్యంబున రెండును కుడిచేత నెండుచేదమ - చేతనెండె వ్రాశి
ప్రీతితో పైగుంచి వరుసగా కూశినవచ్చుసంఖ్య - నక్షత్రసం-
ఖ్య యాసనిగనుమెట్లన్న గ్రామతారాది తానామతార - వరకు
నెంచగబల్కు బడినయంగ ఫలముదెలియంగ వలయు నదెట్టులనిన
తలనున్నలాభంబు ధనహానిముఖమున హృదిధనధాన్యంబు లొద-
వుపాద - ములను దారిద్రంబు మ్రుతియుగుదంబున నాభినికలిమి
శిశ్నమునసేద - లాభమొదవజేయు లక్షింపకుడిచేత - నెడనుచేత

మృతిని బడయజేయు - గనుక విట్టులదెలసి జనసంఘములుజేర్చ -
వలయు ననుచుబలికె వానుకేంద్ర ॥

అష్టవర్గము.

కం॥ పదునారుగదులనేర్పడ - విధియించినయష్టవర్గు వివరము
దెలుపు - సదసప్రతిష్ఠయందున - విదితంబిదియనుచుబల్కె-
విషధరచంద్రా ॥ గీ॥ ఇంద్రదిక్కుమొదలు ఎనిమిదిమూలల -
యందునకచటతపయశలనియెను - ఎనిమిదక్షరములనేర్పాటుగా
వింప - వలయుననుచుబల్కెవానుకేంద్రా ॥ కం॥ తనవర్గమేది
యగునో ॥ గనియందునమందిరములుగట్టింపుకమి ॥ ఘనధన
జనశుభదములను - గననగుననిజెప్పెనయ్య కద్యవతనయా ॥ కం॥
గరుడుడుమార్జాలముకే - సరిశ్వాసమునర్పమెలుక సామజశశము
ల్ - ధరవర్గములకువిభులని - కరమరుడుగబల్కబడెను కరుణా
భంజా ॥ గీ॥ హెచ్చువర్గవాడు వచ్చిహినపువర్గ - మీదకట్టవ
చ్చు మోదమునను - తగ్గువర్గవాడు ధరహెచ్చువర్గన - కట్టకూ
డదనెను కలుషభంగ ॥ గీ॥ అరయతనమవర్గ కైదవవర్గము - ప
రమవైరమనుచు బలుకుచుండు - గానవర్గలెరిగి కట్టుకోమనిజెప్పె
నుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ కం॥ తననామరాశికిని మూ
టను ఏడిట పదియు నెక్కటను యెంట్టైదిం - టను లొమ్మిదింట
గృహముం - చిన శుభకరమనుచుదెల్పెజింహ్వాగనాథా ॥ గీ॥ నా
మవర్గసంఖ్య నాలయస్థలవర్గ - సంఖ్యకుడిని ఎడమనరవినిల్చి -
అష్టమమునభాగ హారంబుజేయ కే - షష్ఠుధనంబటంచు జనుఫ
ణేంద్రా ॥ కేపార్థం॥ అకారము మొదలుకొని ॥ కం॥ అను
లోమవి లోమముగా - గణించిన లెక్కురుణముగా నెన్నబ
డుక - ధనర్గుణములు నమమైనను - జనులకునా చోటుదగదు స

దమలచరిత్రా । గీ॥ గృహముగట్టువానికిని యొప్పుబడియున్న -
 గ్రహము పెక్కుబలము గలిగియున్న - యవుడు గట్టినేని య
 మితభోగంబిచ్చు - ననుచుదెల్పెనయ్య ఫణికు లేంద్ర ॥ సీ॥ వై
 శాఖ, మాఘ, శ్రావణ, కార్తికములను ఇలగృహంబులు గట్టన
 లెనటంచు - పక్షంబులను శుక్లపక్షంబునందున బలుగృహంబులు
 గట్టనలెనటంచు - జయశుభ తిథులొప్పు జనసంఘములువాటి
 దెలశి గృహములుకట్టనలెనటంచు - భార్గవ బంధ బృహస్పతి హ
 రములయందు దలపనిండ్లనుగట్ట వలెనటంచు - శతభిషంబు స్వా
 తి, శ్రవణ, ధనిష్ఠలు - హస్త, చిత్త, యుత్రాత్రయంబు - పు
 ష్యముల గృహంబు పూనికట్టందగు - ననుచుదెలుపబడియె ఫణి
 వరేణ్య ॥ కం॥ మృగశిర, రేవతి, రోహిణి - జగతిననూరాధ
 దప్పజల్లవు యిఖనే - నగువరచెడి యోగ బులు - దగునిండ్ల క
 టంచుబలికె తక్షకవర్య ॥ కం॥ వృద్ధి శుభశుక్లశోభన - శిద్ధ
 పరీయాన్ను కర్తశివస్తూతి ధృవముల - నాధ్యాయష్టాంగము
 ల - కాద్యములనె గురువరుండు ఖగరాజ్యుని ॥ గీ॥ ప్రీతిహర్ష
 ణంబు ప్రియముబ్రంహ్మేంద్ర సా - భాగ్య శిద్ధియోగబలములం
 దు - గృహము లుంచగవలె కీర్తిపజనములు - గనుమనియె భు
 జంగ కాంతఘనత ॥ కం॥ ధరిబనబాల వకలవ - వంతైశుల
 వణజిదప్పబరగవు ఇతరం - భురుదూషి తంబులనుచును - గురు
 జనములు బలికిరినియె ఖండలినాథా ॥ గీ॥ శుక్లపక్షమున వ
 సుంధరలోపుల - శుద్ధదియగుంచి జ్ఞాడబహుళ - పుష్కరమాసు
 ప్రశస్థమాసనిజెప్పె - నుఖమొసంగుచుయ్య సుబ్బరాయ ॥ కం॥
 ఆరంభించెటిలగ్నము - కారేడిటపదిట క్రూరులరయగనున్న -
 ధారుణి గృహములుగట్టిన - తీరనిదోషములుయుండు దివ్యచరి
 త్రా ॥ కం॥ గురుశుక్ర మాధ్యములను - ధరగ్రహబాల్య

మునస్ఫుద్ధదశలనుపేర్చి - మరిశూన్యములను గృహమే-ర్పగచుట
తప్పనుచుజెప్పె పన్నగముఖ్యా || కం|| ధరణిస్థిరరాసులరని -
చరియించుచునుండునపుడు జనులుగృహంబుల్ - బరువడికట్టక
మరువని - గురుతరముగజెప్పినయ్య క్రూరివిదారా || కం|| గ
నలగ్నమందు శుభకరు - లొనగూడుకనున్న మెలుబొడమటుగాకు -
న్నను పదివయింటనైనను - దనరినమేలనుచుజెప్పె దండిబలా
డ్యా || కం|| గురుకవీలగ్నమునిశా | కరుతోగూడంగనిండ్లు
గట్టినవై శ్యా - నరుభీతిగలుగదనుచును-కరమర్ధిని దెల్పినయ్యగన్య
వతనయా || కం|| గురుశుక్రలులగ్నంబున - బరగుచునభిజత్తుబు
ధుడు ప్రబలుచునుండ - స్థిరలోనూరేండ్లాయు - మ్మర్తమైగ్న
హమొప్పననియె ఖగరాడ్యైరి ||

స్థలవర్ణనము.

కం|| తెలుపుగలభూమిద్విజలకు - దలవగక్షత్రియులకెట్టిధాళ
గు భువివై - శ్యుల కెన్నవచ్చవర్నము - గలభూమిశుభంబట నెను క
ల్మషహంశా || గీ|| నలుపుభూమి శూద్రకులజలకును శ్రేష్ఠ -
మగును బ్రాహ్మణులకు మరియునాల్లు - వర్నములగుభూమిపనికి
వచ్చునుయని - దెలిపెగురువరుండు దివ్యపరితా || గీ|| క్షత్రి
యులకు మూడుచాయలువై శ్యుల - కెలమిరెండు వర్నములును
శూద్ర - నగ్నజలకు నెక్కళ్ల మైనగుభూమి - మేలునిచ్చునని
యె ఖిహిర తేజా || కం|| ఈవర్నంబులుగలిగిన - తావులలోరు
చియు తియ్యదనమైయుండ - నేవర్నజలకునైనను - కేవలము
శ్రేష్ఠమనియె క్రూరివిదశనా || గీ|| వగరుక్షాత్రజలకువైశ్యశ్య
లకు పుల్కుచేదు శూద్రలకిట్లు జెప్పభూము | లొప్పుచుండెవరికి
యుష్ట నేలొప్పును మరిమృత్తుగంధతామరసతావి | దనరంగద్విజ

లకు ఘనమండ్యఘోటక గజగంధములు రాజ గణమునకును । ఫల
మివ్వనగునై శ్ర్యకులజాలకును పశుగణముధాన్యాది వాననలు మేలు ।
చూడచూడభీవిని శూద్రజాతమునకు । మదపు వాననబహుమంచి
నిచ్చు । నిటులభూమి నెరిగి నేర్చుచే గృహములు । గట్టవలయుననె
ను కలుషదూర ॥ నీ॥ నలుచదరముబా) వ్యాణులకు స్థలంబైన
కడుమేలొసంగు భూకాంతులకును - నిడివి తొమ్మిదిపాళ్లు వెడ
లుపుబరికింతు నెనిమిదైయున్నను ఘనమెట్లండ్రు - కోమటులకు
భూమికోలతనల్ వెడలుపు నిడివైదు పాల్చెనకడు శాభంబు - వ
డివెడల్పారు ముప్పాతికనిడుపారు శూద్రజాతమునకు శుభకరంబు-
ఇటులభూమికోలత నేర్పాటుగావించి - యందుతూర్పు పడమరా
రుపాళ్ళు - జేశి వెనుక నెకటి ద్రోశివేయండని - జెప్పెగురువ
రుండు నర్పరాజ ॥ గీ॥ ముందుమూడుపాళ్ళు ముదమొప్పవిడి
పించి - మధ్యభాగమందు మనుజులెలమి - నిండ్లుగట్టమంచి ని
చ్చుచుండునటంచు - బలికె పుడమిలోన పవనభక్ష ॥ గీ॥ జెను
లుమోదమంద జెవుదుగర్తపరీక్ష - నెట్టులన్న కోరునట్టిస్థళము -
నందుగుంట్రవ్వెనట్టిమన్నునుమల్చి - పోశిజూడుడనెను భుజగ
నాధ ॥ గీ॥ మన్నుమిగిలెనేని మంచిఫలంబిచ్చు - మన్నుతగ్గకను
సమత్వమైన - ఫలముభూమిలోన పరిపాటియనిజెప్పె - సుఖమొ
సంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ నీ॥ గర్తంబుపడమర గర్త మొక్క
టి మూరిలోతు దీసియుదానిలోననీళ్ళు - బోశి సూర్యోదయము
న జూడజలమున్న తడియున్న కడుమేలు బడయనగును - పుత్ర
రంబుననొక్క గర్తంబు గజమంతిలోతు వెడల్పొక్కరీతిదీసి -
ముద్దజేయగ్నెన నద్దరమేలొను కాకున్న ఫలితంబు లేకయుండు -
గనుకసీపరీక్ష గనియట్టి ఫలమున - నిండ్లుగట్టవలయు నిలజము
లు - దెలియనగునటంచు బలికెనుకడుద్రేమ - సుఖమొసంగును

య్య సుబ్బరాయ || కం|| తనలోగిల్చికెవిడిస్థల - మునుగొన ను
త్తరము తూర్పు ముఖ్యంబగు ద - ఊణ పడమర కొనగూడదు -
వినుమనియెను కరుణగలిగి విషధరిచంద్రా || గీ|| చంద్రుడున్న
రాసి స్థంభమునాటించి - వాససామ్యుడున్న రాసిబోశి - శుక్ర
డున్నరాశిజూచి యారాశిలో - కప్పగప్పమనియె ఖగవరారి ||

వాఙ్మపురుషవిషయము.

సీ|| పూర్వశిరమున వాఙ్మపురుషు డారేడననెనిమిదకో మాసం
బులనుజలంగు - మార్గశీర్షము పుష్య మాఘంబులను యామ్య
శిరముబెట్టుగయుండు దిరముగాను - వనరపాల్గుణచైత్ర వైశాఖ
మాసంబులను పడమర శిరమొనరియుండు - మూడునాల్గయిదిం
ట ముదమొప్ప నుత్తరదిక్కు శీర్షముబెట్టి తేజరిల్లు - గనుకనతని
దృష్టిగనుపట్టుచోటను - పాదములునుయుండబడినచోట - నిం
డ్లుగట్టదగదు యిలజనులనిబల్కె నుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరా
య || శేషార్థం || మరియు ౬-౭-౮ యీసంక్రమణల తూర్పు త
లయున్న, ౯-౧౦-౧౧ యీసంక్రమణల దక్షిణతలయున్న, ౧౨
౧౩ యీసంక్రమణల పడమరతలయున్న, ౩-౪-౫ యీసంక్ర
మణల నుత్తరతలయుపెట్టి ఎడమప్రక్కగా పరుండును గనుక
తానుగైకొన్న గృహక్షేత్రమును తొమ్మిదిపాళ్లుజేసి శిరస్సుదిక్కు
నుంచి దిగువకు మూడుపాళ్లున్న పాదాలనుంచి యెగువకు మూ
డుపాళ్లున్న తోశివేశి మధ్యనుండు మూడు పాళ్లలో శిరస్సున్న
తట్టు రెండుపాళ్లు విడవగా మిగిలియుండుస్థలము నాభీప్రదేశము
గనుక నట్టిస్థలములలో శంఖును యుంచవలయును.

న వ వ ర్థ.

సీ|| ఇంటినిడివెడల్పు నంటపొచ్చగుణించ - క్షేత్రీకృతపదం

బు క్షీతినివెలయు - నావదంబెనిమిదితోపట్టుగ గుణించి పదిరెం
 ట భాగింపబడినసంఖ్య - ధనమానుమూడింట గుణియించి యెని
 మిదింటనుపాలు గొనిరేని రుణముదేలు - తొమ్మిదింటగుణించి
 తొలగకనేడింట భాగింపవారమై పరిధవిల్లు - నారింటగుణియిం
 చి నపుడుముప్పదిచేత - పాలుదీశిరేని బరిగుతిధులు - ఇటులదె
 లియవలయు నిలజనులనిబల్కె - నిండునుఖమొసంగు కుండలేం
 ద్ర ॥ కం॥ ఎనిమిదితోడను పదమును - గుణియింపుచు నిర్వ
 దేడిటను పాల్గొన్న - గననగు సక్షత్రంబును - వినుమాయని
 బలికెనయ్య విషధరచందా ॥ గీ॥ పదముతోమ్మిదింట పట్టుగా
 గుణియించి - ఎనిమిదింటపాలుగొనినతయ - మగునటంచుబలికె
 మహనీయమూర్తిసత్ - నుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ గీ॥
 తొమ్మిదింటదాని నిమ్మహిగుణియించి - నూటయిర్వదిటితో ధా
 టిమీర - పాలుగొనహయాము పట్టుగాగాన్పింప - బడునటంచు
 బలికె పన్నగేంద్ర ॥ కం॥ ఆరిటపదము గుణించుచు - బారు
 గనది తొమ్మిదింట భాగారింప - న్నేగుపడు హంశగనుమని - ధా
 రుణిలో జెప్పెనయ్య తక్షకవర్యా ॥ నీ॥ ధిక్పతిసంఘముకా దె
 లియనాయుర్ధాయ మెనిమిదింటనుపాలు గొనగ నెగడు - ధ్వజశిం
 హ్మనృపభ సామజఘలుమేలొను ఏండ్లర్వదికి పైసనుండవలయు-
 వినునునాల్గు రెండ్లారెనహంశలు శ్రేయంబు ఇతరముల్ ఖా
 యపడవు - యూచ్యునైగుతి వహ్నియనువారి నిడనాడని తనిది
 కృతిశుభంచిచ్చువాడు - ఇట్లు వర్ణశుద్ధి నెరిగి ఇండ్లనుకట్ట - నిష్ఠ
 శిద్ధులొనగి సృష్టుపరచు - ననుచుదెలిపెనయ్య ఘనుడగుగురువ
 రుం - డమలమతిని ధరణిననఘచరిత ॥ నీ॥ వకటి మూడైదేడు
 వచ్చినట్లా - యనాపైధ్వజా ద్యాయముల్ పరిధవిల్లు - రెండు
 నాల్గారెన్దిడుండ ధూమశ్వాస ఖరకాకములుగాను గణనకెక్కు-

లగ్నములే మూడారు లక్షింపతొమ్మిది పన్నెండువిడిపించ నైవి
 మేలు - స్థిరరాసులన్నను శింహృచ్చశ్చిక కుంభవృషంబులనివిర్జనీ
 గుచుండు - ఇవియు మొదలుగాను భువిలోననేర్పడు - వాఘశా
 స్త్రీరీతి నై నముగను - దెలిసియిండ్లు గట్టవలశినదనిబల్కె - ను
 ఖమొసంగుమయ్య నుబ్బరాయ || సీ|| ఇంటిదూలముపట్టెలెను
 గాడ్లపరువులు ఎత్తువప్పుడు కొనలే యుత్తరముగ. తూర్పుదిక్కుం
 డ నైత్తుటమేలు ద్వారభంధపువృత్తెలలొ తూర్పుదశనుపట్టె. ముం
 దెత్తిననుమేలు ముదఘుతో దక్షిణవశ్యమోత్తరముల పట్టెలర
 య । వరుసగా నెత్తించవలయునెక్కటి తొమ్మిదై ను రాసులు ద
 గియలరువారు । ఇండ్లకునవరవాకిండ్లనుంచుట మేలు రెండారు
 పదియాచునుండువారు । యుత్తరవాకిండ్లనుంచుటమంచిదిజూడ
 పదొండుమూడేడురాసు । లనుయుండువారు తూర్పునవాకిలుం
 చంగవలయు నాల్గెనిమిదిదలపగాను । పండ్రెండనేరాశి ప్రబలేటి
 వాండ్రకు దక్షిణవాకిండ్లు దగునుమరియు । నిలతలవాకిండ్ల నెరి
 గించెదనునాల్గు పన్నెండు నెనిమిద వడనురాసు । లనువారు దక్షి
 ణంబునను వాకిండ్లుంచవలయును రెండేడుపదనకొండు । రాసులు
 గలవారు వాశిగోపడమరవాకిండ్లు పెట్టుకోవలయుఘనత । నై
 దు తొమ్మిది నెక్కటైనరాసుల వారిలుత్తరంబున నుంచనుత్తమ
 వని । మూడునారుపదియుజూడ రాసులవారు । తూర్పుతెట్టుద్వార
 ర మేర్పరించ । వలయుననుచుబలికె వాశిమీరంగను । సుఖమొ
 సంగుమయ్య నుబ్బరాయ || సీ|| ఇలావాకిలైనను తలవాకిలైన
 ను పొగొదిదిశలనేర్పడెడుదిక్కు । నెనిమిదిభాగాలుగనుజేసి యం
 దారిటను నైదిటను నాల్గిటను ప్రతిష్ఠ । జేయంగదగును పశ్చిమ
 మందిరమునకు తూర్పువాకిలి మేలు తూర్పుఇంటి । కిని పడమర
 దిక్కునను యుత్తరపుఇంటికిని దక్షిణమునవాకిండ్లు ఘనము । లో

గిలందునీళ్లు బాగుగాను త్తర । వైపుగానితూర్పు వైపుగాని । పా
రవలెనలంచు బలికెనుకడుపేయి । సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరా
య ॥ సీ॥ బలకంబునకుతూర్పు జ్వలనుదిక్కున వంటకును దక్షి
ణమువండుకొననిరురుతి । మూలయందాయుధములకును జూడం
గనగు పడమరభోజనంబునకును । వాయవ్యమున ధాన్యవర్గంబున
కును త్తరము పశువులకు మారపనుకనెను । దేశతారాధన గా
వించునటు ఇండ్లునుంచ మంచదియని పించుమరియు । వంటపొయి
లు హోమా వరగుండములుజేయ - కుజనిదినమునందు క్రుత్తిక
యనె - తారయుండగాను ధరిణీసుతుడులగ్న - మునెనుయుండ
వలయుననె ఫణిందా ॥

శల్యపరిక్ష.

సీ॥ వినుముశల్యములుండు విధమెరింగించెద నదియును
తొమ్మిది గదులుయుండు నటుల చక్రమువ్రాసి నాణ్యంబుగా
తూర్పు గదిమొదలవ్వవర్గ ములనేటి - యకచటతపయశల మరిం
చినకి గదియందున హపయయ అక్షరములు - వ్రాశిప్రశ్నకువ
చ్చువాడు బల్కెటిమాటకాది యక్షరవర్గమేదోదాని - దెలిసి
వానియల్లుగొలిచి పైచక్రము - లోనబలుకు స్థలమునూనిత్రవిన్వి -
రేనిశల్యసమితి గానంగబడునని - బలికెగురువరుండు పన్న కేంద్ర॥
గీ॥ మొదటివర్గమైన మూడుమూలలలోతు - జనులహరిమొన
చు శల్యములను - దీయవచ్చునుయని బాయకభవిలోన - జె
ప్పెగురువరుండు సగ్పరాజ ॥ గీ॥ రెండవదనువర్గ రెండుచేతుల
లోన - రాజుండనంబు రమణదెచ్చు - గాడ్డెముకలుండి గాన
వచ్చునటంచు - కరుణగలిగిబలికె ఖగవరారి ॥ గీ॥ వడినిమూట
నైననుడుములోతునవ్యాధి - నమరజేయునట్టి వరునిఎముక - లుం

డునంచుభువిని ఖండితముగజెప్పె సుఖమొసంగవలయు సుబ్బరా-
య ॥ గీ॥ జూడనాల్గుయైన మూడుమూరలలోతు - కుక్క-ఎ
ముకలుండి కుట్టవారి - కనయముననువ్యాధి గలిగించునేనిబలికె
సుఖమొసంగవలయు సుజనపోష ॥ కం॥ ధర్మనైవ వర్ణకటి-
న్నరచేలోతునను తనకునవ్యముదెచ్చె - చిరుతనరు, లెముకలురువడి
కరపడుననిబలికెనయ్య కలుషవిభంగా ॥ కం॥ ఆరిటనలు చేతు
లలో - వారకబాగ్గులుసుయుండ్ల వనరహితులకు - ధారుణిలో
హానిదెచ్చెటి - కారణమనెకర్కుణజూడు ఖగరాడౌరి ॥ కం॥ ధ
నహుణము ఏడవవ - ధ్వుననడుములలోను నందుకుంభినిలో బ్రా
హ్మణ ఎముకలుండు నిజమని - ఘనతరముగ జెప్పెనయ్య కద్రు
వతనయా ॥ కం॥ గోపెముకలు వకటిన్నర - చేవయిపున భూమి
త్రవ్య చెలగున్నిరునా - ల్లోవర్ధున వశుహరణము - గావచ్చున
టంచుబలికె కరికరదమనా ॥ గీ॥ మద్యరొమ్మలోతు మచుజుని
తలపురై - యైనభూది లోహమైనగాని - కులమునాశగింప కూడి
యుండునటంచు - బలుకబడియె ధరశివపనభక్ష ॥

జలవాస్తువు.

సీ॥ వాపికూపంబులు నరతటాకంబులు వేయింపజలప్రశ్న జే
యునేళ - తిధివారిమత్స్యనాదిగ తారఖంఖ్యలు గదియించి మేషా
దిగానుసంక్ర - మణలసంఖ్యను జేర్చిగుణకమేడిటజేసి యెనిమిదిం
టను పాలుగొనినకేష - మొంటతొరజలంబు రెంటనిర్జలమాను
మూడునిల్వగచట్టు రూఢివడును - నాల్గుకేషమైనవనీ తలము
నందు - స్వల్పజలమటంచు బమ్మబడియె - నైదుమంచినీళ్లు నై
యలరునటంచు - దెలిసెనాఘనుండు దివ్యచరిత ॥ కం॥ ఆరేడ
నిమిదియైనను - కోరినరుచిస్వల్ప జలముగొప్పగురాళ్లు - బా

రుగగనుపడుచుండెటి - కారణమనిజెప్పబడియె కరుణాభరణా ||
 నీ|| తెలుపునస్థమువలె తేనెవర్షమువలె భ్రమరహేమముమా
 క్రికములనలెను - రాళ్ళుగల్గిననేల నీళ్ళుమంచివిబడు ముద్దరవై
 ధూర్యములు హరిదళ - మనదగు రాళ్లనేలను మిక్కిటంబగు జ
 లముండు సున్నపుశిలనుజేరి - మన్నెర్రగా నల్లమన్నుగా గాన్పిం
 పనచ్చోట బహుజలంబనిరిబుధులు - పుడమినెల్లిమట్టి పొన్నగం
 టియుతిప్ప - తీగెదర్భనూశ తీగెలున్న - చిల్వితరువులున్న ప్రియ
 మైనజలమని - బల్కెగురువరుండు పవనభక్ష || కం|| ఆకులుద
 ట్టపుప్రమాకుల - నేకములై ఎచటనున్ననీళ్ళచ్చటనా - లోకింప
 పుష్కళముగా - లోకంబున వెలయుననియె లోలతనభవా ||
 కం|| కోమలఖడ్జురములును - తామరకానుగలునేల తామరలు
 ను ఏ - శీమను దగునూజలమా - భూమినిఎడతెగకనుండు భు
 జగ్రతేష్ఠా || గీ|| కపిలధాతమశితకాంతి భూములలోన - నీళ్ళు
 పుష్ప జవ్వనీళ్ళు మంచి - నీళ్లుబడును జూడనిచ్చయమనిజెప్పె -
 నుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || గీ|| భావిత్రప్వముందు ప
 దిరెండు యంగుళా - ల్లోతుదీసి దానిలోననీళ్లు - బోశిసంద్యవేళ
 ప్రొద్దుననేజూడ - వలయుననుచుబలికె వాసుకేంద్ర || కం|| కొ
 ద్దిగజలమగుపడగా - నద్దరణిని పూర్వజలమనందగు తడిగా - కు
 ద్దీయతగ్గు జలమని - పెద్దలువర్షింతురనేను భీకరరూపా || నీ||
 గ్రహచక్రమునువేసి క్రమముగా గడులందు నెనిమిదొండారును
 నేర్పువార - మూడున్నదేడ్డాల్లు ముదమునతోమ్మిది రెండువే
 యందగు ఖండితముగ - పృశ్చకుడొర్పించు ప్రియమైనగదియొ
 క్క గ్రహఫలంబెరుగుట ఘనముమరియు - ప్రశ్నవేళకు సరిపాద
 చాయలు వేళియందిర్వదెనిమిది పొందువరచి - పట్టుగానుదాని
 పదిరెంటగుణియించి - పాలుతోమ్మిదింట పడగశేష్, మిలజలంబు

యుండు స్థలమెసుంగందగు - ననుచుబల్కెనయ్య ఫణికులేందా||
 గీ|| నకటిశేషమైన వకటోగదనియంట - పదియురెండుమొదలు
 పదియునారు - మూరలలోతూర్పు పూర్వజలంబని - బలికెపుడ
 మిలోన పన్నగేందా|| . కం|| పదిరెండుమూళ్లనుంచియు - ప
 దహరిటివరకు జలముపవనునిదిశగా- పదిలమునవెడలు రెంటును -
 విధిధిదియని బలికెనయ్య విషధరచందా|| . గీ|| మూటమనిషి
 లోతు భూమిలోపలనుంచి - రెర్కిడుమట్లవరకు నిండునీళ్లు - యుం
 డనగునటంచు ఖండితముగబల్కె - సుఖమొసంగునలయు సుబ్బ
 రాయ || గీ|| నాల్గుమట్లక్రింద నయముగానుత్తర దిక్కుచుండి
 జలముమిక్కిటముగ - నడుచుననుచుబలికె నాల్గుశేషంబైన -
 సుఖమొసంగవలయు సుబ్బరాయ || కం|| ధరనాల్గుమట్లలోతున
 స్థిరమైజలనాడి రుద్రదిశనుంచివడి - బరతెంచుపూర్తినైదిట -
 కరయుండడటంచు బలికె నమలచరితా|| . కం|| స్థిరనారుఫలము
 నల్వరి - పురుషులలోతునను జలము పూర్తియనదగు - యు
 రు జలమేడిటగొంచుట- కరుదనియె భజంగనాధకనికరమొదవ||
 కం|| నల్లటిరాల్ స్వల్పజలం . బుల్లశిలున్ననిమిదింట భువితొమ్మిది
 ట|| జల్లనగుననుచునద్దురు . వల్లభుడనెవ్యాళవంశ వారధిచం
 దా|| . గీ|| భావిత్రపుష్పలము పశ్చిమోత్తముల . దిశలతూ
 ర్పురుద్ర దిశలత్రవ్వ . వలయుననుచుబలికె వాశిమిరంగను .
 సుఖమొసంగవలయు సుబ్బరాయ || : :

భావులకు ముహూర్తము.

సీ|| ప్రతులకు సుముహూర్త పద్ధతివివరింతు శ్రవణంబు మ
 ఖ యనూరాధవాస్త . రమణరేవతి యుత్తరాభాద్ర గోహిణి పు
 ష్యములేడగులగ్నములనుగాంచ . కటకంబు మిశ్రమకరములు

మేలొనుకుంభమువృషభములొద్దిఫలము । లగ్న కేంద్రములందు
 లక్ష్మింపచంద్రుండు శుక్రకుడున్ననుమేలు నూటిపరచు - రవియురవి
 నుతుండు రాహువుకజులున్న - జలమువడదటంచు బలుకబడు
 ను - గానఁబట్టులదెలిసి గావింపనగునని - పలికెగురువరుండు పన్న
 గేంద్ర ॥ శేషార్థం ॥ లగ్నమునకు ౧-౪-౨-౧౦ యీస్థానము
 లు కేంద్రములు ॥

గృహప్రవేశము.

సీ॥ నూతనగృహమందు నుర్విలోజనములు జేరేటిముహూర్తం
 బు జెప్పుదువను - రెండుమూడును పదకొండు పండ్రెండను
 మాసంబులనుజేర మంచిదనని - వకటిమూడేడను వారముల
 గూడవునాల్గుతొమ్మిది పదునాల్గు ముప్ప - దనుతిథివిషిషించ త
 క్కినయపిమేలు తారలం దుత్తరాత్రయముమేలు - రోహిణిమం
 చిదేనూహింప హస్తాగ్రహములందు జేరనుగమనముపడి - రేని
 తారలందురేవతి జ్యేష్ఠాను - రాధలైసమేలు ఈధరిత్ర - నిలుల
 ఘనులమతిము నెరిగి జేరందగు - నంచుదెల్పబడియె నహికు లేంద్ర॥

నూతనవస్త్రధారణము.

సీ॥ క్రొత్తగుడ్డలు కట్టుకొనువారలకు నిందుసుముహూర్త
 క్రమమును నూటిపరతు - పదునాల్గు నాల్గుముప్పది పదహారు
 తొమ్మిది సుక్కటియు, నెనిమిదియనేటి - తిరులద్రోయగవలె గ
 దళినాల్గయిదారు వారములజేచ్చ కోవలెధనిష్ఠ - యుత్తరాత్ర
 యమును చిత్తహస్తస్వాతి పౌనర్వసాశ్వని పౌష్యమియును - శత
 భిషానూరాధ క్షితినిరేవతి మృగశిర రోహిణియుమూల శ్రవణ
 ములును - శుభకరంబుమరియు జూడవైధృతివ్యతీ- పాత్తుపరిఘ
 లొప్పబడవుగనుక - నిటులదెలియుమనెన కుటిలమానసుడగు -

గురువసుండు గడిమికుండ లేండ్ర ||

తొరమునకు.

సీ॥ తొరంబునకుదగు కాలము నేర్పరిగింతు జూడగానేడైదు
మూడురెండు - పదమూడనే తిథుల్ భవ్యకర్తంబగు వారంబు
లందు నైదారురెండు - నాల్గును మేలివ్వనగు శృంగశీర్షంబు పౌ
నర్వసాశ్వని పౌష్యమియును - శ్రవణచిత్తధనిష్ఠ శతభిషంబువి
శాఖసావతి హస్తలును ప్రశస్థమృగును - జేష్ఠరేవతియును క్షితిలా
మన్యమఫలగ - పానాళిటిముహూర్త ప్రకరణంబు - కొన్ని వేళలం
దు నెన్నంగదగదని - ముచ్చటించెనయ్య భుజగవర్య ||

అభ్యంగనము.

గీ॥ మూడుతొమ్మిది పదమూడు రెండొండైదు - నేడనేటి
తిథులుగూడముఖ్య - ములసిజెప్పె జలకమ్మనునాడ కడుప్రేమ -
సుఖమొసంగుమయ్య నుబ్బరాయ || కం॥ వారములను నాల్గే
డగు - వారములను వీడిరేని వనరగూనంచుక - ధారుణిబీజావా
పన - కూరిమి నెరిగింతున నెను కోమలగాత్రా ||

బీజావాపనము.

కం॥ పదకొండైదేడెనుమూ - డ్పదియేన్నద మూడటంచు బ
రగెడి తిథులుక - పృథివిలోబీజావాపన - కదుసేగుననిబలికెనయ్య
ఖగరాడ్యవీ || కం॥ ఉత్తరరోహిణిరేవతి - హస్తమఖిలేష
మూలయునురాధయునుక - స్వాతిశ్రేణము మిక్కిలి - ప్రీతి క
రంబనుచుబలికె భీకరరూపా || కం॥ వరపుష్యమిపూర్వాషా - డ
రయను విత్తనములిడుట కధునగునుధరక - స్థిరవారలగ్నమెరుగ
నిర్వర విచింతనటంచుజెప్పె విషధరచంద్రా || కం॥ స్థిరనుభా
నుదివస శింక్షలగ్నమునందు - నర్వవిత్తనములు నిర్వహించి

నాటిననుఫలింపనగువృధాపోదని - జెప్పబడియెగురుడు సర్పరాజా||
 కం|| హిమకరునిదివసుమున మిధు - నమునరాజునపు విత్తనము
 లెదబెట్ట - యమితఫలంబందుదురని- నుమననవిభుడనియెనయ్య
 సుబ్రహ్మణ్య|| కం|| ఒండెడెనిమిదిలగ్నము - లుండగగుజదిన
 ము కొట్టలున్న ఎదబెట్ట - పండినఖండముగానని - ఖండితము
 గ బల్కెనయ్య గరుడవిపతౌ || కం|| బుధుదినము మిధునకన్యల
 వృధివిలొప్పుగిఫలంబు పెంపుగ్గనాట - వృధబోదు మిగులఫలి
 తం - బడియెనగునటంచుబలికె పన్నగముఖ్యా|| గీ|| ధనువు
 మీనములను ధరగురుదినమున- నామ్రబీజమాదిగానమథ - విత్త
 నములువేయ నెత్తుగానుఫలింపు - గానుపించుననియె కల్తప
 హర|| కం|| ఆరవవారము వృషభతులారయగా పూలచెట్ల క
 తిచేపొడి - ధారుణిలో ననిదెలియుము - సారంబిదియనుచుబ
 ల్కె సాహస్రఫణా|| గీ|| మకరకుంభలగ్న మమరగాశనిదిన -
 మశితదాన్యములను మహినినాట - గొప్పఫలితమునుచు జెప్పెను
 కడుప్రేమ - సుఖమొసంగవలయు సుబ్బరాయ|| కం|| గురుశు
 క్రచంద్రులునువడి - సురచిరలగ్నమునయున్న జూచినధరలో -
 నురుతరఫలమంచు దురని - కరమర్ధిని జెప్పెనయ్య కదృవతనయా||

స్త్రీలగుతువిషయము.

గీ|| స్త్రీలగుతుపునంధువేళ శుభాశుభ - చిహ్నములను జూ
 చించెప్పటకును - వచనరూపకముగ వ్రాయుంతుననిబల్కె - నిం
 దుసుఖమొసంగు కుండలేంద్ర|| శేషార్థం|| స్త్రీలగుతువిషయ
 ముగురించి మాసములలో వైత్రమందు వైధవ్యము - వైశా-
 ధనపుత్రులు - జ్యే- రోగవతి - ఆషా- సంతనష్టము - శ్రా- ధ
 నవతి - భాద్ర- దుర్భగ - ఆశ్వీ- తపశ్శాలి - శా- రీ- అల్పాయువు

మార్గ, బహుసంతు, పు, జార, మాఘ, పుత్రవతి, పాల్కు, సం
పద పుత్రనతియగును! తిథులలో ౨, ౩, ౫, ౭, ౧౦, ౧౧, ౧౩, ౧౫
యీతిథులున్ను, వారములలో సో, బు, గు, శు యీవారము
లున్ను, నక్షత్రములలో అశ్వ, రో, మృ, పుష్య, హ, చి, సావ్రి,
అనూ, వి, మూ, శ్ర, ధ, శ, పుత్రరాత్రయమున్ను, లగ్నముల
లో—౨, ౩, ౪, ౬, ౭, ౯, ౧౨, యీలగ్నములున్ను, లగ్నమున
కు ౨, ౪, ౫, ౭, ౯, ౧౦ యీస్థానముల శుభగ్రహములున్ను, ౩
౬, ౧౧ యీస్థానముల పాపగ్రహములున్ను పున్నయడల శుభక
రము, మరియు అశుద్ర, జ్యే, పున, మ, కృ, ఈనక్షత్రములయొక్క
మొదటిపాదములలో సమదైవయడల శుభము, ౨, ౩ పాదములై
న యశుభము, భరణి, పూర్వాత్రయములలో నాల్గవపాదమున
శుభము, ఈకినపాదముల నశుభము, దుష్టనక్షత్రములందు ప్ర
థమ రజస్వలయగు స్త్రీకి ముందుగా నక్షత్రశాంతిని జేసి తర్వా
త శుభనక్షత్రమందు రజస్వలయైన పిమ్మట గర్భదానముహూర్త
ము నిశ్చయించుట శుభము, చంద్రుని కూరినక్షత్రములందున్న
సూర్యుడు శుభనక్షత్రములందుండగా రజస్వలయగు స్త్రీకి దోష
ము లేదని దెలియవగును ॥ గీ॥ ఇటులసంతువిధంబు నెరిగిగర్భ
దాన । మంచుపైవిధించుటందులకును । దెలియనగునటంచు బ
లికెను కడుప్రేమ । సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥

నిషేకముహూర్తము.

శ్రీ॥ నిషేకముహూర్తమందు విచారించగా తిథులలో ౬, ౮
౪, ౧౫, ౧౭, ౩౦ ఈతిథులన్న దోయగా మిగులు తిథులున్ను,
సో, బు, గు, శు యీవారములున్ను, నక్షత్రములలో శ్ర, రో,
అనూ, సావ్రి, రే, మూ, పుత్రరాత్రయమున్ను, లగ్నములలో

౨-౩-౪-౫-౬-౭-౮-౯-౧౦-౧౧ ఈలగ్నములున్న, శుభకరంబులు. యెనిమిదవస్థానమున యేగ్రహమున్న యుండకూడదు. పుష్య, ధ, మృ, అశ్వ, చి, పున, ఈనక్షత్రములు మధ్యమము తక్కినవి అధమము ॥

శీమంతము.

గీ॥ సిరినిపేకమైన శీమంతమన్తుఖర్త - జగ్గుపవలయునంచు జనముమెచ్చ - నెనిమిదారునాలుగిను మాసములలోన - ననుచుదెల్పెనయ్య ఫణివరేణ్య ॥ కం॥ తిథిరెండు మూడునైదును - పదిపదమూడేను శుభము వారములరియక - విధిరెండైదాన్నిలుగు - పృథివిలో శుభమనుచుబలికె భుజగ్రశేషా ॥ గీ॥ పుత్రరాత్రయంబు పుష్యపునర్వసుల్ - జగతిరోహిణియును మ్రుగశరయును - రేవతియును లెస్సభావింపగానని - బలికెగురువరుండు పవనభక్ష ॥ గీ॥ శిశ్వాస్త్యశ్చికములు శీమంతమునకంచు - బడవు షిగులు నవియుకడుశుభంబు - లగునటంచుబల్కె జగతిపైకడుప్రేమ - నన్నుబ్రోవనలయు పన్నగేంద్రా ॥ శిశువిమార్చి ॥ గీ॥ రమణిపేరు యక్కరముల నేటిటబెంచి - తిథినిగల్పితొమ్మిదింటపాలు - గొన్నబేళిసుతుడుకన్నె సమంబని - జవ్వనచ్చుననియె సర్పరాజ ॥

జననవిషయము

సీ॥ మూలనుఖాశ్వని మొదటిపాదంబులు శ్రేష్ఠరేవతియు నాశ్లేషలందు - సంత్యపాదంబులక ద్భిక్షులగలుగ సత్యగ్రగండములనిదోచనగును - మరియురోహిణిపూర్వ భాద్రమూలాశ్లేషపాసర్వసులునాల్గు పాదములును - శాంతులకర్తవ్యమై జలగురోహిణి మేనమామగండంబని భూమినెప్పు - మూలశ్వశు రగండమునుదె

చ్చు తక్కిన - తారలెల్లకీడు తనకుదెచ్చు - గానదెలియమంచు
 కడుపేమితోబలిక - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || సీ||
 గ్రహదోషనశపుల గాన్పింతు చంద్రుండు ఎనిమిదింటనుకేజు డే
 డీటలరి - సూర్యుడై దశఇంట శుక్రడారింటను గురుడు వంద్రెం
 డంట నరుణుడు - ఒంటున బుధుడు మూడింటరాహువు తొ
 మ్మిదింటనంటిన దోషమంటునిజము - చంద్రసూర్యులచేత జననీజ
 నకుచేటు తక్కిన వారీచే తనకుచేట్లు - గలుగుననుచుదెలిసి ఘను
 లుశాంతికిగగ్గు - క్రియలోనగ్గవలయు ప్రియముమీర - ననుచు
 జెప్పె భువినిజనులిదివినిమెచ్చ - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరా
 య || శేషార్థం || మేషములోజనియించిన చోరత్వము, వృష
 భములో విభవము, మిథు, గ్లాని, కర్కా, ధనము, శిం, భూప్రా
 ప్తి, కన్య, విష్ణుత్తు, శు, మంత్రిత్యము, వృశ్చి, దరిద్రము, ధ, గ్లా
 నము, మ, దుష్టాత్మము, కుం, వ్యాపారము, మీన, విద్వాంసుండ
 గును. జననమైనరాసిలో సూర్యుడున్న రాజ్యమును, చం, క్రుషిని
 కుజ, వీరుడున్న, పాపిన్ని, బు, నీతియుగ్గానమున్న, గురుశుక్ర
 లున్న, ధీరత్వమున్న, శ, చోరత్వమును, రాహు, పుదారితయు,
 కేతు, దరిద్రమును ఇచ్చుచుందురు. మరియు జన్మలగ్నమనుగా
 ౧-స్థానముగాన ౧-౪-౭-౧౦ యీస్థానములు కేంద్రములు. ౫-౯
 యిపికోస్థానములు గనుక స్థానములందు బుధ గురు శుక్రలుం
 డగా జన్మించిన శిశువుకు దీర్ఘాయువుగాను ౨-౩-౬-౧ ఈస్థానము
 లందు వీరుండజనించినచుధ్యమాయుగాను ౯-౧౨-౧౩ యీస్థాన
 ములందుండగానల్యాయుగాను పూహింపబడుచున్నది. రవి కుజ శ
 నిరాహు కేతువులు కూరులుగావునవీరు కేంద్రపంచమాష్టము
 ములయందుండినను శుభకరులనిపించరు - సూర్యశిద్ధాంత గోళా
 ధ్యాయములో సూర్యచంద్రులు అష్టమాధిపతులైనను మారకులు

బాధకులుగారని జెప్పియున్నది. లగ్నము రెండుభాగములు జేసి
 హారాయగుచున్నది. అందునమొదటిది మేషాదిబేసిరాసులలో
 చేర్చి మొదటిభాగము సూర్యమోర - వృషభాదిసమరాసులలో
 చేర్చి మొదటిభాగము చంద్రహార - లగ్నంమూడుభాగములు
 జేర్చి ద్రేక్కాణము - అందు మొదటిభాగమునకు ఆరాసి అధిపతే
 యగును - రెండవభాగానకు అఘ్నిదవ ఇంటి అధిపతియగును -
 మూడవభాగానకు తొమ్మిదవ ఇంటివాడగును లగ్నము తొమ్మిదోభాగ
 ములుజేరి గాన వాంశయగుచున్నది - అందున మే, శిం, ధ, ఏటి
 లో లగ్నమైన యడ మొదటిభాగానకు మేషము ఘోర్క అధిపతే
 యగును - రెండవభాగము వృషభాదిపతి - మూడింట మిధునా
 ధిపతి ఇదేమిధునను తొమ్మిదిభాగములకు నగుచున్నది - వృ, కన్య,
 మ, ఈలగ్నములందైతే మొదటిభాగమునకు మకరాధిపతి ౨ కుం
 భాధిపతి - అదేమరిసంజాడవలెను- మిధు, తు, కుంభములో లగ్న
 మయ్యెనేని - మొదటిభాగమునకు తులాధిపతి మొదలుగా చూచు
 కునేది కటక, వృశ్చి, మీనములలో లగ్నమయ్యెనేని మొదటిభా
 గానకు కటకాధిపతి మొదలుగా చూచేది - లగ్నము ౧౨ భాగ
 ములు జేయగా ద్వంద శాంశయగుచున్నది అందు మొదటిభాగము
 నకు ఆలగ్నాధిపతేయగును - అది ౧౨ భాగములకు ఆయారా
 సుల అధిపతులేయగుచుండురు లగ్నము 3౦ భాగములుచేర్చి
 త్రింశాంశయగుండును : అందునమొదట ౫ కి కుజుడు పైన ౫
 కి శని పై ౮ కి గురువు పై ౭ కి బుధుడు పై ౫ కి శుక్రుడు అ
 ధిపతులగుచుండురిందులో బేసిరాసులందులగ్నమైన యెడల కుజ
 డు మొదలుగాను సమరాసులందులగ్నమైన యెడల శుక్రుడు మొ
 దలుగాను చూచుకొనేది - గ్రహద్రష్టి శని 3-౧౦ ఈస్థానము
 లు ఘోర్నదృష్టిచే జూచును - తక్కిన గ్రహములు పాత్యేర్ప

స్థితజాతురు గురువు ౫-౯ స్థానముల పూర్వదృష్టిని చూచును
తక్కినగ్రహములు ఆస్థానములర్థదృష్టిచేజాతురు - విజుషు ౮, ౯
స్థానములు నిండుదృష్టినిజూచు - తక్కినగ్రహము లాస్థానముల
ముచ్చాత్కి దృష్టిచేజాతురు - అన్నిగ్రహములు ౭ వస్థాన
మును నిండుదృష్టిచే జూచుచుండురు - సూర్యునకు మేషం -
చం. వృష - కు మక - బు. కన్య - గు. కట - శు. మీ - శ.
త్తులపుల్లలని తెలియఁజెను - ప్రతిగ్రహమునకు ౬, ౮, ౧౨ ఈ
స్థానములు శత్రుత్వము తక్కినవి మిత్రత్వము ॥

లగ్నఘటికపరిమానము

మీ. మే. ౮ ఘ - వృ. కుం. ౮౪ ఘ - మిథు. కన్య త్తు. మ.
౫౧ ఘ. కట. శిం. వృశ్చి. ధ. ౫౪ ఘడియలఁబడును. శిం. సూ
ర్యుడు. కట. చం. మే. వృశ్చి. అంగారకుడు. మిథు. కన్య. బుధు
డు. మీ. ధ. గురువు. తు. వృష. శుక్రడు. మే. కుం. శని అధిప
తులగుదురు ॥ జాతకర్త—అన్నప్రాశనము—నీ॥ నాల్గువర్ష
ములవార్షామకరణమును నెనరించడగునట్టి దినమృతంబు ॥ పద
కొండు పదిరెండు పదునారునిరుపదిరెండు నిర్వదియనిదండినెగడు
నట్టివేళలయందనగా జాతకర్తంబటంచు నన్నప్రాశనమున పురుష ॥
శిశువుకాఁచెనీమిది స్థిరపని పదిరెండు మాసముల్ దగియుండు మ
గవలకును ॥ పదనకొండునైదు పట్టుగాత్రిమ్మిది ॥ మాసములనె
నర్పి మించినవేని ॥ తిథి ముచ్చునిండుదెలియజేసెదశంబు ॥ బలికె
కగుణవలన పన్నకేంద్ర ॥ కం॥ రెండైదుమూడు నేడును ॥ దం
డిగ పదునాల్గు పదియు ధరపదమూడు ॥ మెండుశుభస్కరమని
బహు ॥ ఖండతముగ బలికెనయ్య కన్యవతనయా ॥ చెవులుకట్టు
టకు—నీ॥ ఉత్తరాత్రయమును చిత్తహస్తగ్రాహి శ్రవణ మానూ
రాధి శతభిషంబు ॥ అశ్వేధసంధ్య పుష్యమిహాహి పునరువను మృ

గళిరయు రేవతికిదప్ప । నన్యమొప్పపు లగ్నమాను తొమ్మిది నా
ల్లురెండును మూడు పండ్లెండుమేలు - భువిలగ్నముకు పదియవ
స్థానమే । గ్రహముండ గూడవయనె ఖండితముగ - చెవులుకుట్టు
టకును జెప్పెను తిథులలో - మూడునైనను పదమూడురెండు
నేడును పదిమేలు గూడునిజంబనె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బ
రాయ ॥ కం॥ వారములెరిగించెద నా - ల్లారైరునురెండు భ
వ్యకరమగుననుచున్ - తారలుడైనొదవము ప్ర - శారంబనె సు
బ్బరాయ కరుణాభరణా ॥ కం॥ ఏదెనిమిది పదకొండుకు - పై
దగులగ్నములుమిగుల భవ్యంబగుల - గ్నాద్యష్టమ శుభ్యరయక-
గాదనెన్ గరుణాబాడు ఖగరాద్యయిరీ ॥ పుట్టువెంట్రుకలుదీ
యుటకు—గీ॥ ఇలనుపుట్టువెంట్రుకలుదీయపదిపద । మూడునై
దురెండు గూడుతిథులు । నైరురెండునాలుగారు వారములివి ।
మేలటంచుజెప్పెవ్యాళచంద్ర ॥ గీ॥ శతభిషంబు స్వాతిశ్రవణధని
ష్టయు । మృగశరాశ్వనియును రేవతియును । పువ్యపునరువనులు
పుడవిలోనుత్తమ । మనిరిభుభగణంబు ఫణివరేణ్య ॥ అక్షరా
భ్యాసము—గీ॥ అవనివంచమాబ్ధ మందక్షరాభ్యాస । మునునెన
ర్చినలయు మూడునైను । నేడుమరియును పదమూడు తిథుల
యందు । జేయవచ్చుననియె క్షితిఫణీంద్ర ॥ కం॥ గురుశుక్రసా
మ్యసోముల । వరహస్థాగుద్ర చిత్తస్వాతి యనూరా । ధనియపు
నర్విసు శ్రవణము । లరలేగ శుభంబొసంగుననె భుజగేంద్ర ॥ కం॥
గనలగ్నమునకునైదిం । టనుయేగ్రహముండదగరు తాయిగ్నిఖనే ।
వినుపించెదను పనయనము । వినవేడుకగానటనెను విషధరచంద్రా॥

పుష్యంసము.

గీ॥ సోమశుక్రసామ్య సురగురువారము । లక్ష్మ్యవిధునముగి

మధ కటకమీన । మేషశులలు మేలుమిగులు కూడవటంచు । బ
 ల్కెగురువగుండు వన్న గేంద్ర ॥ సీ॥ ఉత్తరాత్రయమును చిత్త
 హస్తస్వాతి శ్రవణమశ్వని ధనిష్ఠయునుపుష్య । మియు మృగశిర
 రేఽతియు పునర్వసు గోహిణియు ననూరాధల నెంచిజూడ । శుభ
 ములగ్నాష్టమ శుద్ధియేర్పడవలె రవిశనికుజలుండు రాసులుదగ ।
 వితరగ్రహంబులు హితమతికేంద్రకోణములనున్నను శుభంబమ
 రుధరణి । కుజదురవియు శనియుగొనకొని మూడారు । పదనకొం
 డు ఇండ్ల బరగుచుండ । వలెనటంచుజెప్పె వడకముహూర్తము
 నకు । సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ గీ॥ శనియులగ్న
 మంగుష్యమనుద్వాదశ । మందుయున్న శుభమునెందరవని । సశు
 భధినము లేవిహాసగవిందులకని । జప్పబడియెభువిని సప్పరాజ ॥

ప్రయాణమునకు.

సీ॥ ఏనరోరి దెల్పెన జనసంఘముర్విలో గమనపద్ధతిని ముఖ్య
 ముగ నెరుగ - వలె నెట్టులన్నను వనరగతిధులలో రెండుమూడై
 దేడు ఖండితముగ - పదిపదకొండును పదమూడు పదునాల్గు పద
 హారు నుత్తమంబౌచుప్రబలు - వారములెరిగింతు వడిరెండునా
 ల్గారు వారములకు వినాజదగదేవి - వారశూలలరయ వడిమీర
 రెండేడు - వారములను తూర్పువైపునకును - శూలలనుచుజె
 ప్పె సూరిజనముమెచ్చ - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥
 సీ॥ ఐదేడు వారములొగ్నేయమునకును దక్షిణమున్నకైదు దగదుమ
 రియు - నారింటరెండింట నైగురికినినెంట నారింటపడమర నయ
 ములేదని - వనర నెక్కటమూట వాయువామూలకు మూడూ
 లుగుత్తరమునకుదగదు - ఇలలోననాల్గింట నీశాన్యమునకునుబో
 యిన దుష్పటంబునబెంగు - నిట్టివారములను ఈదిక్కులకుబోవ-

దగదుశూలలుండు ధాత్రిలోన - వీటిదెలిసినడువ విభవమందును
రని - జెప్పెగునువగుండు శ్రీకరఫణా || సీ॥ భానుశుక్లండు
పదిహేనుఘాయలు శనిసుధాకరులను ఎనిమిదియును - భామసౌ
మ్యములను పండ్రెండు ఘడియలు గురునిదినమానందు ఇరివది
యును - ఘడియలుదోషమై ఘటియించుతూర్పుకు దిధివక్షణాన
కుదసరునూనె - పడమరకును గుడ్డపాలించు నుత్తరమునకు క్షీరి
ముదోషదనితహరము - ఎన్నిదోషములున్న నన్నముదిని తూర్పు
నకున స్థమమువక్షణమున కర్ధ - ధాత్రి పడమరకును ప్రీతియాను
తర - మునకును దయమందుబోయిరేని - మేల్గుగల్గునంచు మే
దనిలోజెప్పె - సుఖమొసంగునుయ్య సుబ్బరాయ || సీ॥ మ్రు
గశిరనౌరాధ మూలహస్తధనిష్ఠ లశ్వనిరేవతి పౌష్యమయును -
శ్రవణపౌనర్వసు జగతిలోనుత్తమంబగు రోహిణుత్తరాభాద్రను
త్త - రలుమద్యమని జెప్పవలెనువీటికి శూలజెల్లుతూర్పు ధనిష్ఠ
జేష్ఠమురి - యశ్వని శ్రవణంబులగు దక్షిణమునకు పౌష్యమగో
హిణు పడమరకును - పల్లవలును హస్తధరుగునుత్తముకు -
నిట్టితారలందు నిట్టిదిశల - కేగదగదటంచు యోగీంద్రుడుగురు-
చంద్రునియె వానుకేంద్రముత || గీ॥ నాల్గుగైరునేడుపలుపై
నితొమ్మిది - యనెడిలగ్నములు ప్రయాణమునకు - లాభకరము
గాన లక్షించిజనులంత - నడ్డువమేలటంచు నుడివెఱిధిప ||

తారాబలము.

వ॥ తారాబలమును జూచెటివాడు తనజన్మక్షత్రము మొద
లుకొనిప్రయాణదినక్షత్రమువరకు లెక్కించితొమ్మిదింట భాగింప
గా ౧ జన్మతారశరీరనాశము ౨ సంపత్తాంవిభవము ౩ వివత్తార
కార్యభంగము ౪ క్షేమతారమేలు ౫ ప్రత్యక్తారకార్యహాని

౬. సాధనతాగతార్యానుకూలము, ౭. వైధనతారమరణము, ౮. హితతారసౌఖ్యము, ౯. పరమమైత్రితార-సంపద.

చంద్రబలము.

తనజన్మగాళి మొదలుకొని ౧, ౩, ౬, ౭, ౧౦, ౧౧ ఈస్థానముల చంద్రుడున్న మేఁగలిగించును, ౨, ౯, ౫ ఈస్థానముల శుక్లపక్షమందును, కృష్ణపక్షములో ౪, ౮ యీస్థానములనున్న శుభకరము.

వివాహము.

సీ॥ వైశాఖమాఘ శ్రావణపాల్లరాము శేష్ఠనూనముల్ హితవౌచవాళి కెక్కు - మధ్యమంకారీక మార్గశిర్షంబులు అధమంబు ఇతరముల్ తిథులలోను - పృషిపాడ్యమి దానదశావృషి తదియ ఏకాదశి శుక్లపక్షమున కహిత - మవనిరెండై దేవు మరెవడియును నాల్గు తొమ్మిదిబహుళ పక్షమునందు - మేలుజేయుచుండు నాలుగై దాఠరెండు - వారములుశుభంబు జేసెనిల్లు - దెలిశి జిప్సవలయు ధీమంతులనిబల్కె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ సీ॥ రేజితనూరాధ మృగశిరయును యుత్తరాత్రయంబును ముఖహస్తస్వాతి । గోహిణిశ్రేష్ఠమౌ నూహజేయగ కుంభమకర వృశ్చికములుమానసతిర । లగ్నంబులెల్లను లావుశుభంబిచ్చు సుదయకాలంబును మొనఁగిర్కూము । నయముభ్యతీపాత్తు వైదృతి యోగముల్పరిఘయండున పూర్వభాగమరయ । కూడదనుచు జెప్పువాడుక గలదిఖ । బుధుడు పెండ్లిలగ్నముననుయున్న । నతివిమిగుల భాగ్యవతియౌ నిజబలిని జప్పబడియెనయ్య సప్తరాజ॥ కం॥ గురుశుక్రలున్న సునఖౌ । వరులకుదీర్ఘాయువగును భాస్కరుడున్న । కలగమనకువైధవ్యము । స్థితియును బలికె భుజగ శేఖ

ర ఘనతా || గీ॥ చంద్రుడున్నయెడల నతికిమ్మత్యుభూమి / పు
త్తిడుండేనేని ద్విత్వమునకు / మృత్యునదియదెలిసి మెలగుట శ్రే
ష్ఠమూ / ననిపించెనయ్య ధికికులేంద్ర || కం॥ శనియున్నను
దారిద్రము - మొనకియు సంతానశూన్యమును రాహువుయు -
న్నను జేయసత్యమిలలో - గనుమనియె భుజంగనాథ కనికరమొ
దివతా || గీ॥ లగ్నమునకుజూడలావరైచంద్రుండు - రెంటునై
దు నాలుగింటితొప్పి - దింటిన్మండమంచి నంటించుననిజేప్పి -
జూడగునుకరుణ నుబ్బరాయ || గీ॥ లగ్నమందుగాని లగ్నము
నకునెళవైచునాల్గు తొప్పిదైచగాని-బుధుడుగురుడు కవియుగది
యంగవలెనని - నెల్పెసద్గుండు దివ్యచరిత || కం॥ రవిరాహు
గుబుడు శనికే - తువులూరిట పదునెకింట తోరపుమూట - స్త
పిలిసగుభమిచ్చెదరని భువిలావినబలైనయ్య భుజగ్రశేష్ఠా || కం॥
ఆరింటను భార్గవుడు - గారిగుడెనిమిదవ ఇంటకడువడినున్నా -
క్రూరులనిపింతు రేడిట - జేరంగగిదేగ్రహంబు ష్టితినిఘణేంద్రా ||
గీ॥ లగ్నమునకు బుధుడు టావరైకేంద్రంబు - లందునుండనైచు
వందలై - పాపములనుద్రొయు వాడంచుబలికెను - సుఖమొ
సంగిబ్రోవు నుబ్బరాయ || కం॥ సురగురుడగురగురుడు హిమ -
కరసూనుడు సర్వదోషఖండనకు వసుం - ధకేంద్ర కోణముల
లో - బరిగినమేలనుచుబలికె పన్నగశ్రేష్ఠా || సీ॥ ధరదంపతుల
జన్మతారలందున్ననై జన్మక్షత్ర రాశ్యందున్న - జనలగ్న
మునందు నెన వారికిరవిగురు బలగులు చూడుకుదరికున్న - దగదు
వివాహంబు దలపగాజ్యేష్ఠలదొకటి మేలగురెండుసుఖముకొద్ది -
యైచుమూడును నాలుగనుకూలపడవెందు జ్యేష్ఠలనంగాను జ్యే
ష్ఠపుత్రి - జ్యేష్ఠయనెడితార జ్యేష్ఠమాసంబును - జ్యేష్ఠపుత్రుడ
యై జ్యేష్ఠమాస - మున వివాహమనినుజన సంఘమందురు - గ

నుమటంచుబలికె ఫణివరేణ్య || కం॥ మరియునుస్త్రీజన్మపుతా
రరయవిశాఖయిన జేష్ఠయైనను ధరణి - మరియుబావకునశుభద-
సుణినిజాపట్టుచియె సన్తానయుతా || గీ॥ అత్తమామగండ
మాశ్లేషమూలల - స్త్రీజనించియున్న శిద్ధపరచు - నిఖనుచె
లైబూనెనేక తామూహూర్త - మునుఫణిందధరణి జనులు
మెచ్చ || నీ॥ జగతిదంపతులకు జన్మనక్షత్రము లేకమైనప్పుడు నె
చ్చినుత్త - రాభాద్ర పావ్యమిశ్రవణరేవతి, మఖయూరుద్రయు వి
శాఖలంబుపైన - రోహిణుత్తమమూహింప భరణిస్వాత్యాశ్లేష
శతభిషమశ్వనియును - మూలయనూరాధ పుబ్బమధ్యమమగు త
క్కిన తారలులెక్కుబడవు - తారపాదభేద మారయగారాశి - భీ
దిమైన దోసమీనుయేక - రాశియైనతార దోసమేలేదని - జె
ప్పెనద్దురుండు శ్రీకరభగ || గీ॥ అతివతారనుంచి పతితారకగు
లెక్కు - బట్టితొమ్మిదింట పాలుదీయ - చేసిగానిసంఖ్య వాశి
క్కినటంచు - బలికెభుజగవంశ జలధిచంద్ర ||

పంచకరహితము.

గీ॥ తారవారతిధియు తగలగ్నమగులెక్కు - నెంబుజేశితొ
మ్మిదింట పాలు - దీయనైన తొమ్మిదేమరామేలని - బలికెఘన
ముగాను పన్నగేంద్ర || గీ॥ మూడునాల్గిరాగ భువిముహూర్త
ముమేలు - మిగులుసంఖ్యలేవి దగవుగాన - ఇటులదెలిశిరేని ఇ
లప్రాగ్గులనిబట్టె - నిండుసుఖమొసంగు కుండలేంద్ర ||

గ్రహమైత్రికూటము.

గీ॥ గ్రహములంబు మైత్రిక్రమముచెల్పునునది - శుభదఖర్త
లందు జూడనగును - మైత్రిగల్గియున్న మంచినిచ్చునటంచు - జె
ప్పెశ్రీగురురద సప్తరాజ || శేషార్థం || సూర్యునకు చంద్రకు

జగదులు మిత్తులు - బుధుడు సముద్రం - శని, శుక్రలు విరోధులు
చంద్రునకు, నూ, బు, మిత్తులు, శ, కు, శు, సములు, కుజునకు.
నూ, చంద్ర, గు, మిత్తులు శ, శు, సములు, బు, శత్రువు, బుధునకు.
నూ, శు, మిత్తులు, శ, కు, శు, సములు, చంద్ర, శత్రువు, గురువునకు.
నూ, కు, చంద్ర, మిత్తులు, శ, సముడు, బు, శు, శత్రులు, శుక్రునకు.
శ, బు, మిత్తులు, గు, కు, సములు, నూ, చంద్ర, శత్రువులు, శనికి.
బు, శు, మిత్తులు, గు, సముడు, నూ, చంద్ర, కు, శత్రువులు. గనుక
వధూవలుకు గ్రహమైతిగలిగియున్న మేలు - సమత్వము మధ్య
మము - శత్రుత్వముకూడదు - గాబట్టి రాశ్యాధిపతిత్వము లేక
పోయినను - రాశిహంశస్థు లహితత్వమైనను గలిగియుండవలయు
ననుట.

రాశికూటము.

సీ॥ పూర్వాశిరాశికి పురుషగానియునెంచ పండ్రెండు పదకొం
డు పదియుతోమ్మి - దెనిమిదేడైనను ఘనమిచ్చుననిబల్కె పురు
షరాశికిపువ్వు బోడిరాసి - రెండుమూడునునాల్గు దండ్రినైదా రేడ
ఖండశుభంబిచ్చు ఖండిముగ - రెండునుమరియు పండ్రెండు
తోమ్మిదై యైదునారెనిమిది రాసులగుచు మిధున - మునకు నెప్ప
సంకునను గ్రహమొక్కడై - యధిపుడైనరాసి యధిపతులకుమై
త్రిగలియున్న మంచినిచ్చుటంచు - బలికెభూమిలోన వన్నగేంద్ర॥
గీ॥ భువినిమిధుసమునకు మూడు పదనకొండు - జూడనాల్గు పది
యునేడునేడు - రాసులొప్పునపుడు దోసమేలేదనె - సుఖమొసం
గుచుయ్య సుబ్బరాయ ॥

గణకూటము.

సీ॥ పుష్యపుష్యసుల్ ముగళిరాశ్యవి యనూరాధిరేవతిస్వాతి

శ్రవణహస్త । లివిదేశగణములభువిని పూర్వాపాద హర్వాభా
ద్రాకుద్రపుబృభాణి । నూహింపరోహిణి యుత్తగాత్రయములు
మర్త్యగణంబులై మసలుచుండు । కడమతారలుదైత్యగణములొ
సతిపతిసక్షత్ర మేకగణములొగూడ । నుత్తసుంబుదైవ మర్త్యం
బు మధ్యమం । బధమమసురవిబుధ వర్గమనుజ । ధనుజగణముచేలు
నెఱరించునిబల్కె సుఖ మొసంగుమయ్య సుబృరాయ ॥ కం॥
చెలితారయచుంగణమై । యలరారిగచేరుగల్గు నాత్మేశునకు । న్ని
లలోనట్టి గణంబె । బలికినవిడమేలటనియె పన్నగముఖ్యా ॥

స్త్రీధర్మకూటము.

సీ॥ సుతతారాడిగాజూడ తొమ్మిదితారలకులోగ సతితారలి
ఖతమైన । యడకీడుగలిగించు వశిమీర వమనెనిమిది తారలకులో
ను గదితేసేని । ఫలముమధ్యనుమటు పైనున్న మేతాసు ఈపాంతన
ము జూడ నెప్పదేని । స్త్రీకింకముభువిని శిద్ధించుగ్రహమైత్రీ
రాశిపాంతనమున్న దోపహంము । గనుకనిట్టిచిధము గనిపెట్టెగు
నంచు । జెప్పిమరియునర్వజనులుమెచ్చి యోనికూటమిండు బూ
నిదెల్పుచునె । సుఖ మొసంగుమయ్య సుబృరాయ ॥

యోనికూటము.

శ్రేషాధము—అశ్వని-మగగుట్టము, శత-ఆడది, భ-ఏనుగ, రే-
ఆడది, కృ-మగమేక, పుష్య-ఆడది, రో-మగపాము, మృగ-ఆడది,
మూ-మగకుక్క, ఆరు-ఆడది, ఆశ్లేష-మగపిల్లి, పున-ఆడది, మఖ-
మగయెలుక, పుబ్బ-ఆడది, పుత్త-నిడ్డు, పూర్వాభాద్ర-ఆడది,
స్వా-మన్నపోతు, హ-ఆడది, చిత్త-మగపులి, విశా-ఆడది, జ్యేష్ఠ-
మగతేలు, అనూరాధ-ఆడది, పూర్వాపాద-మగకోతి, శ్రవణ-ఆ
డది, పూర్వాభాద్ర-మగశింహము, ధనిష్ఠ ఆడది, పుత్తరాపాద-

ముంగిన, గావున సతీపతుల సత్కత్తములు వక్కాతములో మగ
ది మగవాడికిన్ని, అడది స్త్రీకిన్ని యుండిన వృత్తమును, ఇతరజా
తిములోనున్నయడ మన్యములు, వైరజాతిమైన సభమనుని తెలి
శేది ॥

గ్రహప్రచారము.

కం॥ షూర్యాదిచంద్రగ్రహములు - శౌర్యస్థితిరాసులందు జలగే
గజరీగే - చంద్రులెల్లిన ఘనముగు - కాన్యబుః ఇలులనుడిచె ఖ
గరాడవ్వో ॥ కం॥ శనికుజుడొక్కగాశిలోజీ - రను దుర్బక్షుంబు
రాశిగ్రహములైనరా - హును జేరి మెండుతొమము - గనగున
నిజెప్పెయ్య కనుకాభుజా ॥ కం॥ బుధుడు కుజుడొక్కరాసిని
బొంబలసుభిక్షుంబు తరణిముందుగకుజుడు - విభుకలరిన ముద్భిక్ష
పు - కథంబనె సుబ్బరాయ కనుకాంబునిశి ॥ సీ॥ చంద్రుడు
గురుడున్విసంభవుండొక రాశినలరి యూడేండ్లు ధాన్యములువగు
కవిగురుబుధుడ కనులాపుని సుతుండు యొకరాశిలోజేన యొ
ప్పనకపు - మహిజుండుదేవతా మాత్యుండుయొకరాసి జేరమర్భి
క్షుంబు బెలగుపుకమ - గురుభార్గవుల మధ్యకజుకున్న తొమంబు
రవిభుని సుశుమధ్య రవికనూజ - డున్నప్రజకుచేటు ఎన్నగభరణి
లో - నన్ధమంచభాముకలగరాహు - వలనిగూడతొమ మునునుని
బంబనె - సుఖమొసంగుచుయ్య సుబ్బరాయ ॥ గీ॥ గురుడుతరణి
పుత్రివిరువురుయొకచోట - గూర్చుండిరేని మూడుదేండ్ల -
దనుకపశువుల చేరుగనవచ్చునెజెప్పె సుఖమొసంగుచుయ్య సు
బ్బరాయ ॥ సీ॥ చంద్రుడు ముందొచు చంద్రునివెన్నున గురు
శుక్రులుండి భాస్కరుడునెనుక - నున్నమేలగు పంటలున్న వాన
లయుండు హితక్షేత్రములయందు హిమకరుండు - నమరగురుం

కుండ నమకాలమగునుగా చార్యుండుభృగుజుండు శశధరుండు -
యొకిచోట నెనిగూడ నెనకగునుభిక్షంబును జ్ఞత్యైగురుమామగు
గుణునడువ - మంచికాలమగును సుహృదనరారును - ప్రబలవృద్ధి
యశము ప్రబలమగును - గానదేలియుమనుచు కడుప్రేమతోబ
ల్కె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || కం॥ ధర్మణి రా
సులయందున - గురువునకేడెనిమిదింట గురిజేసున - య్యగుగా
నుతుడున్న మేలని - కరమగుగుగిజెప్పినయ్య కన్యకతరయా || నీ॥
శరణినందనుడును ధర్మణిండును భృగు రవిరాహువులయొక్క రాశి
నున్న - బహుశ్రమాశలహముల్ ప్రబలునుధంబొన రవిగ్రీష్మతి
హిమాంశుకవి బుధులును - యొకరితావిడచివేరొకరి తొవురు
జేరుచున్న దుర్బిలులు సున్నయగును - గురువస్థమోదయంబురు
వడి చిత్తస్వాత్మాన్లేపలందంత్య మాదియైన - భువికిరుజిపిలేరు
బొడమునగ్నాయము - శనివృథావగతిని జననముంద - గురు
డుప్రకమించ కురువంటలనిబల్కె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బ
రాయ || కుజోదయము—కం॥ అంగారికుడువయింపను బంగా
రు ఫలాశకు సుమప్రభ గల్గించో - సంగతిగా జనులకు పం- గం
గలరునటంచుబలికె కారుణ్యనిధి ||

బుధోదయము.

నీచమాలిక—సామ్యుడావిర్భవించగు చేష్టలెరిగింతు స్వర్ను
కాంతియు కెంపువర్నముగను - పుష్కెత్తపూఛాయ నెప్పించద్ర
నుతుండు ప్రభవించప్రజకు శుభస్కంబు - యాశ్వీషకార్తీక
మాసంబులజనింప భూమితౌషమముచేత బాగలనగును - శ్రావణా
మాఘవైశాఖంబులజనింప ప్రజకునుభిక్షంబు ప్రబలవలయు - అ
రియనారుద్రాదియైదు తారలయందు నుదయాస్థమయముల నుర్వి

లోన - స్రజలకుకీడు సంప్రాప్తించు మృగశరశ్రవణ ధనిష్ఠల జల
గుమన్న - సప్తమంబై నను యనతించనువ్యాధులొనవు వానలు
లేక గడుయ్యునీక - లురునగహస్థాన బరగుచుండెడుతార లారింటి
లోపల ననతిరించ - సప్తమంచనుకొమఱుగతనకుగన పూర్వ
త్రయముల జగిలునైన - సప్తమంచనుభిక్షమనదగు రేవతి మూ
లాశ్వినులలోన బ్రాహ్మచారిష్య - భూపతులకు హావిపానగనిశ్చ
యబుట్లు - బుధునిస్తర్తమానమెడిగ - మేలలుచుబతికె
మేదినిలోపల - సుఖమొసగుమయ్య సుబ్బరాయ ||

గురోదయము.

సీ॥ గురుశుభవశరీతి మెరయుచున్నటికంబు । వలెనున్న భూమ
సత్ఫలమునిచ్చు । దలవరోహిణి కృత్తికలయందున గురోదయంబు
యస్థిములభయంబునిచ్చు । నారుద్రసౌమ్యులందవతరించిన వాన
లేక పైరులుచెడులోకమందు - పౌనర్వసాక్షేషవరపౌష్యములయం
దు జనియింపగలిగించు సత్ఫలంబు । మృపుబ్బలలరంగ మహిదేవ
పితృ భక్తులచేతసౌఖ్యమందలగుచుండు - ఉత్తరహస్తలక్షదున్న
సుభిక్షంబుతగ చిత్తస్వాతిలోతగుపంట । లనురాధయు విశాఖ
లను జనియించిన నధికపంటలుపడునపుడుజూడ - పాలుపుగా
జేషమూలలయందు సంభవమైన నన్నగరాని మంచీగల్లు - నెనర
పూర్వాషాడ యుత్తరాషాఢలయందునావిర్భవమైనయెడల - వా
నపూష్యంబొన్న నడిశ్రవణధనిష్ఠశతభిషంబులయందు నతికేనేని -
ఫలిమించుపైరులు గలపుబాధలు పూర్వాభాద్రయం దుత్తరా
భాద్రయందు - రేవతియందున లెఖ్యంపగలిగిన తుదలేనిసంపద
లొదవునిట్లు - గురునివర్తమానమెడిగిన బుధులకు - నిష్కశిద్ధులొ
సగి సుప్థువరచు - ననుచుబలికెళులియతి మోద మొందగ - సు
ఖమొసగుమయ్య సుబ్బరాయ || గీ॥ భరణీయశ్వరులనుగురుడు

దయించిన - భయముప్రజకుగల్గు వానపంట - లభికమగునుజూడ
పృథివిలోగనుడనె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ||

శుక్రకోదయము.

సీ|| శుక్రకోదయంబొచ్చు జూపట్టువేళల పచ్చనెననుచోర బాధ
లుండు - నలుపుమించిన పోరులలరు నెట్టిగనున్న రథారంగములగు
భూరిమలులకును - పనపునన్నెగఘన్న భయములువాటిల్లు భరిత
వర్షముదేహభాధలుండు - ధవళవర్షమున సుధాంశుమృత్యు
మించి మంచించిచ్చునటంచు నెంచవలయు - మరియు దైత్యగురుడు
ధరణిలోనక్షత్ర - ములను బూడమునట్టి ఫలమునిండు - తెలియ
జేతుననెను తేటతెల్లంబుగ - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ||

గీ|| పరిమదైత్యగురుడు భరణితోనాల్లుతా - రలజనించ మిం
చబాలియనెంచ - పనులకొప్పదరయ పంటలగ్గలమనె - సుఖమొ
సంగుమయ్య సుబ్బరాయ || కం|| ఆర్థద్రాదిగనాలుగు - తార
లనువయించ నణగదడయనడువన్ - ధరఘట్టి ధాన్యపంటకు - కొ
రతురిడదటంచుబలికె కుండలినాధ || సీ|| దలపమఖాది తారల
నైదిలను శుక్రకుదూర్ణ మములైన ముదముమీరి - గమను
డైనరాళి కావులకునుకీడు సమకూడుశుక్రండు స్వాతిమొదలు -
నాల్లుతారలలోన నవగరించ జనించసహశిపోవను భూమిజగడముల
గు - రమణమూల్కాని తారలనాలుగింటిలోనను చ్చిట్టినను గిట్టిన
ను చరించు - చున్న భూమిలో ప్రజాళికబహుపోరు - లొదవుధ
నము దరుగువిధమెరుంగ - వచ్చుననుచుజెప్పె హెచ్చుమోదం
బున - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || గీ|| వ్రశనుడన్గమిం
చ వసుధనేడుదినాల - లోన వానగురిసెనేనిపైన - వానలేదటం
చు వాళిమీరిగబల్కె - పూర్నుసుఖమొసంగు భుజగనాధ ||

సీ॥ దనుజగురుండు ర్వజనియించు దినముతో నేడ్చాళ్ళలోప
లనెచట నైన - వర్షించెనాపైన వానలుమెండొచు ధరసుభిక్షంబు
నదగును గడిమి - యమపనాడుదయంబైన ఘట్టిభావ్యము ఫలి
యించు నఘముజ్వలించు - శ్రావణ మార్గశీర్షము కార్తికం
బుల వృషభలగ్నమున కవిరభసమున - పూర్వదిక్కునంగు పాశ
జూపవానలు - సన్నయగునటంచు శుక్రవర్త - మానమరికి దెలి
య మహినిమేలనిబల్కె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥

శనియుదయము.

కం॥ శనిబాడమనగశపూచా - యను వైహస్త్వంబు చాయ
యని భువివెలయ - స్థనులకు ముదముఘటిల్లును - పినుమాయ
నిబల్కెనయ్య విషధరిచంద్రా ॥ సీ॥ అశ్వనిశనియున్ననగును
సుభిక్షంబు భరణిజేరిగొడ్డి వర్షుగును - కృత్తికనివశింప గురి
లేనికాలమా రోహిణికరువుగా నూహబడును - తగువులు ధర
లెచ్చు మృగశిరసున్న నారుద్రనుత్తర దిశభద్రకరము - పౌనర్వ
సుసుభిక్ష మాపువ్యమినియున్న సల్పవృష్టాశ్లేషయందుజేర - ప్ర
జకు నల్కటలును పంటలల్పంబును - నగును మఖజించనరులకు
హిత - కరముగాను కొడ్దితామమున్లనవచ్చు - సనిమెలోకమున
కునాదిశేషా ॥ కం॥ శనిపుజ్యునున్న మేలును - గనుటకు లేను
త్తరకును గదలసుభిక్షం - బనదగును హస్తజేరిగ - జరులకుహి
తమునుచుబలికె సన్తార్గయుతా ॥ సీ॥ చిత్తరవిసుతుండు జేరను
భిక్షంబు - సావతిలోనయున్న స్వస్థలము - అలవిశాఖనున్న న
ర్దళలంబని - బలికెపుడమిలోన పన్నగేంద్ర ॥ సీ॥ శనియనూ
రాధయందుననున్న తామము జ్యేష్ఠకెక్కినమేలు జెందుకీతిని -
కలిమూల పూర్వపాథలనున్న మేలొను యుత్తరాపాథయందు

న్నవరపు - శ్రవణమందున సుభిక్షము ధనిష్ఠను శతభిషములనున్న
 సుభిక్షకరము - యుర్విపూర్వాభాద్ర నుత్తరాభాద్రలందున్న సు
 భిక్షంబు నెనగుచుండు - మధురరాజ్యహాని పృథివిరేవతిలోన -
 చలగనిట్లు శనివిచారణమున - కొన్ని రాజ్యములలో కొరతలుండు
 నటంచు - జెప్పెగురువరుండు సర్పరాజ ॥ కం॥ గురుక్షణమమున
 దానవ - గురుడుదయంబునను వానగురిశెనయడల్క - ధరణిసుభి
 యంబు నకా - కరమగుననిబల్కెనయ్య ఖగరాక్షావ్రీ ॥ కం॥ శని
 యస్థమించ నుదయిల - చను వర్షముగల్గెనేని జగతిసుభిక్షం -
 బంబడి ధాన్యస్యసేమృద్ధిని - గననగుననిజెప్పెనయ్య కద్రవఘట్రా॥

సుభిక్షమర్చిక్షములు.

సీ॥ ప్రభవారిగా ప్రశ్న బడిన వర్షమునకులెక్కించి ఇఘనంత
 లెక్కిజేర్చి - యామొత్తములో మూడునవతేలికినిద్రోయగా ను
 న్నమొత్తముగణికుడెలమి - నేడిటభాగింప నేర్పడుశేషంబు వ
 కటినాల్గయినను వచ్చునయము - రెండును నైదైన దండితొమ్మ
 ముగల్లు మూడారు నమకాలమునబెనంగు - నున్నవచ్చునెడల
 శూన్యఫలంబును - గలుగుననుచు దెలియవలయు నరులు - రా
 హుకాలమిందు రక్తిగావివరింతు - ననుచునిటులదెల్పె నా
 దిశేషా ॥

రాహుకాలము.

సీ॥ రాహుకాలముభూమి రాజల్లుచునుయుండు నాదివారము
 ఇర్వదారుపాత్మై - ఘడియపైవిధురోజు పడిమూడుముప్పాత్మై
 పైకుజదినమున బరగిరువది - రెండున్న రావలనుండు న్బుధుదినం
 బుపదిహేను పైబ్రహ్మస్వతిదినమున - పదునెనిమిదియు ముప్పా
 త్మైమీదట శుక్రవారము పదకొండు పాత్మైపైగ - నినజునిదిన

మందు నేడున్నరకుపైన గనమూడుముప్పాళ్ళై - ఘడియదనుక -
ప్రతిదినమున బెంగబడునట్టివేళల - శుభదకార్యములను సుమన
నాళి - జేయదగదటంచు జెప్పెనుకడుద్రేమ - సుఖమొసంగుమ
య్య సుబ్బరాయ ॥

గ్రహణఫలము.

. సీ॥ ఉత్తరాత్రయమున చిత్తహస్తాశ్వని పానర్యముల జగత్త్రాన్వి
బుదితను - గ్రహణమైననుభూమి ప్రజకుహానిఘటించు జ్యేష్ఠమా
ర్వాభాద్ర క్షితివిశాఖ - భరణికృత్తిక మఖపౌష్యంబులను వహ్ని
దిశగ్రహణంబైన వసుధజనులు - నలుగురురారుద్ర బలుస్వాతి
పుబ్బరేవతియు పూర్వాషాఢ శతభిషమున - నరశిజూడజూడ నా
శ్లేషలనుచైత్ర్య - విభునిదిశనుగలుగ శుభమునీక - కరువుదోచ
బడును ధరమీదననిబల్కె - నన్నుకరుణనేలు వన్నగేంద్ర ॥ సీ॥
శ్రవణమనౌరాధ భువినిమూలధనిష్ఠ రోహిణిమృగశిరశ్చ నూ
హజేయ - నీశాన్యముననుంటి భాశిల్లుగ్రహణము భూమిప్రజకు
మేలుపొందుపరచు - చైత్రపాల్గుణజ్యేష్ఠ శ్రావణంబుల సూర్య
చంద్రోపరాగముల్ చాతిభువిని - భ్రామికంబులుగల్గవలెనెక్క
నెలలోన రవిశశాంకులకును గ్రహణనుమర - జనులకలహములు
ను ఘనులునెచ్చుటయును - భయములలగుటయును న్రయబ
డుటయు - నిటులగలిగియుండు నిలమీదననిజెప్పె - సుఖమొ
సంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥

గౌరిజెప్పివపగటిముహూర్తములు.

. సీ॥ రవిమూడునెనిమిది కవినాల్గు రెండొండు సమయంబుల
నుక్కడు సల్పుచుండు - బుధుడొంటనైదింటి భువిసూనుడొంటి
మూడేడింటి విషమునంటించగలరు - గురుడారుమూడేడు గురు

తనవసుపక్షసంఖ్యల విషయించు జగతిలోన - రాజురెండైదింట ర.
 విసూనుడొంట మూడింట కంటకమును జంటవరచు - నిట్లువగ
 టియంచు నెనిమిదివేళలు బరగునుమూడు మున్నాల్కైఘడియ -
 వైక్కొక్కవేళకు నెప్పనావారంబులను జెప్ప నభయముల్ గన
 శుభాచు - లకును యెప్పబడవు లక్షింపగాభువి : నట్టివేళ విడ
 చిపెట్టి ఇతం - సమయములను జనులుస్వకార్యములు - జేయ
 వలయుననియె శ్రీకరఁ డా॥

ప్రశ్నావిషయము.

సీ॥ తనదుదక్షణకరంబున తనదేహము దడనగానాలింగితమను
 ప్రశ్న - రెండుచేతులనుడల్ మెండుగాదవిడిన నభిఘామితంబన
 నలరుప్రశ్న - వెరువనేడ్వనునీటి దరినపల్లంబున భక్తి లేకనడుగ బ
 డెడిప్రశ్న - కుక్కకాకియుకుంటి గుడ్డిపాటియురంకు కొడుకును
 కుమ్మరొగులనుదాకి - యడుగబడినాదియు పుడమిదగ్గప్రశ్న ।
 మానటంచుజెప్పనొనువీటి । కనుగుణంబులైన కాలంబులనుజె
 ప్పె । నిండునుఖమొసంగు కుండలేంద్ర ॥ సీ॥ ఉదయమాలిం
 గతంబది పదిఘడియలొనభి ధూమితంబు మధ్యాహ్నముపది । ఘ
 డియలొనస్థమకాలంబు పదిఘళ్ళు దగ్ధంబనందగుంధరణిలోన । నే
 ప్రశ్నకాలమొదాప్రశ్న జేసినమంచిగల్గినటంచు న్నెంచవలయు -
 ఏకాలమాప్రశ్నగాక రెండవప్రశ్న జేయ మధ్యఫలరంబు ఖాయబ
 డును । నిష్ఫలంబటంచు నెగడు మూడవప్రశ్న । జేసినేనిఱలుల
 వాళిమీర । దెలిశిజెప్పవలయు ధీమంతులనిబల్కె । నుఖమొసం
 గుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ సీ॥ కార్త్యుఖంబున మేషకంఠీరవములం
 దు దలచేటిప్రశ్న నిధానఫలము । మకరకర్కాటవృశ్చిక లగ్న
 ములలోన గలుగబడినప్రశ్న కాదుకాదు । తలకుంభవృషభముల్

గలిగున్న వేళల ప్రశ్న జేయగమించి ఫలమునిచ్చు । మిథునకన్యల
మరిమీనలగ్నంబున జేయంగదగుప్రశ్న శీఘ్రమునను । శార్య
నఫలమానుగణుతింప వైద్యప్తిచేయడిగిన ప్రశ్నజీవచింత । క్రింగు
జూచియడుగు చుందురుయదియ్యు । తొది మూలచింతయాను
పుడమి । సమముగానునడుగ న్వర్నాదిధాతుచింత । తనుచుజెప్పెన
య్య తక్షకవర, ॥ శేషార్థం॥ మఱియు వృశ్చకుడుచేతితో తనదే
హము దాకుచూంకిగినయెడ లాభకరమనిన్ని । శ్రద్ధగలిగిగ
లుగనటులయడిగిన ప్రశ్న ఆలశ్యముమీద న్వల్పఫలమిచ్చుననిన్ని ।
ఎడమచేతితో నెడమప్రక్కతాకుచూ యడిగినప్రశ్న లాభము లే
దనిన్ని - తనచేతితో నితనినితాకుచూ యడిగిన నది శార్యము
భంగమనిన్ని - తనతల, నడుము, రొమ్ము, చెయ్యి, కాలు పీటిని
రుద్దుచు నడిగినప్రశ్న శోకమనిన్ని - దెలుసుకొనుము ॥ సీ॥
ప్రశ్నజెప్పెడివాడు పడసురముఖమయ్య యడుగువాడెమరైన
బడయుశుభము - దక్షిణోత్తరముల దలపడియడిగినా ఫలము
దూరంబని బలుకబడును - నైరుతీశాన్యంబుననుజేరి యడిగినప్ర
శ్న త్వరనుగొప్పఫలమొసంగు - వహ్ని వాయుపులను వడిప్రశ్న
జేయగా ఫలవిరోధంబని దెలియంగును - ప్రహ్లాదుక్షరముల పా
లుమూడిటదీయ - శేష మొకటియైన వాళి రెండు - కొద్ది ఫల మొ
సంగు ఇద్దరలోనున్న - భగ్నకరమటంచు బలికెనధిపా ॥

శ్రీసుబ్బరాయవద్యములను.

గీ॥ వంటితుమ్ముచేటు వనరదెప్పించును - జంటతుమ్ము శుభము
నంటజేయు - తుమ్మిదగ్గనేని దోపించుశుభమును - గనుమనియె
భుజంగకాంతిఘనత ॥ కం॥ మరణము తుమ్మినచీదిన - స్థిరపడుప
శ్వాదులిట్టి చేష్టలుజూపా - తరుచుగ కీదో మరణము - గురుతి

దుననిబల్కెనయ్య కుండలినాథా || కం॥ విడెమున్న మందునపు
 దును - పడుకొనగా బోవునపుడు పదపడితుమ్మ - పుడమినిలా
 భకరంబగు - నడియని దెలువంగదొడగె శ్వశనగ్రసనా || గీ॥
 ఎటకుబోకుననిన నటునేనువచ్చెద - ననిన కూడుగుడువమనిన పో
 వ - వద్దనంగచేటు వచ్చునిజంబని - బలుకదొడగెనయ్య వన్న
 గేంద్ర || అవయవములదగుట || సీ॥ కుడిప్రక్క నడినెత్తి ఎ
 డమీ చేపయు నెసలో కడిచెక్కి కుడిభుజ మెడమకన్ను - రొమ్ము
 గడ్డమ్ము హస్తమ్ము చేతులు క్రిందపెదవి దక్షిణయూరు పిక్కచురి
 యు అరికాళ్లు మీదికాళ్ళదగుట శ్రేయంబు కనులు రెండదరు
 ట గనినమేలు - ముక్కుయందరిన గోగమును దెల్పుననిజెప్పి బల్లి
 పల్కుల విధమెల్లడిపడ - జెప్పెకార్యమునకు నెప్పుగాకుడిబల్కు
 నూగుజేగ నెడమవయపునుండి - బల్కువెనుకగాను బల్కుమేలని
 జెప్పె - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || కం॥ బల్లులనేక
 ముబల్కిన - సుల్లాసముగాననేక మొకటేబలుక - జెల్లును మే
 లననదిభువి - కల్లని బలుకంగదగదు ఖగరాధ్వయి || తొండ
 పాకడు || గీ॥ బల్లిపాటూరిని వడితొండపాకిన - బల్లికేర్పరించ
 బడినతెరగు - ఫలములంచుజెప్ప వలననెభువిలోన - సుఖమొ
 సంగుమయ్య సుబ్బరాయ || పైడికరటేశఖనము || గీ॥ పైడి
 కంటెబలుకు పలుకులు నాల్గింటి - వర్తకుఫలములేదు వాసిమీర
 నైనుబల్కుడగడ మానచ్చటనిజెప్పె - నిండుసుఖమొసంగు కుం
 డలేంద్ర || గీ॥ ఆరుబంధుగాకడ విరోధంబేదు - పల్కునెనిమి
 దైన పరమకీడు - తొమ్మిదిగనుబల్కు దొనుకులోహములని - దె
 లిపెనయ్యఘనుడు దివ్యచరిత || కం॥ పడిమేలునిచ్చునంతకు -
 నద్దిపైగాబలుకు నెడల నట్లెనాల్గు - న్నదలగ పైగలఫలములు -
 పృథివినిదగియుండుననియె భీకరయాపా ||

యంత్రములవిషయము.

సీ॥ వినరోరివరపుత్ర జనకోటికనుకూల మగుయంత్రములకొ
న్ని సగుపరచెద - శతసంఖ్యసుతవృద్ధి చౌశీతిగోవృద్ధి గాహత్రరి
సమాలు పరిగనిలుచు - నరువదినాల్గింట నరనాథవశ్యంబు నరువ
దిరెండింట సగుసుజయము - ఏబదినాల్గింట నేగ్రహంబునుగొట్టు
నేబదిరెండింట నెఱ్ఱినాచు - నలుబదినాల్గింట నాగసర్పమునక్కు
నలుబదిరెండైన నలినాచు - ముప్పదినాల్గింట ముదితనీర్లాగును
ముప్పదిరెండింట ముట్టుయాను - శరుణివలచుచుండు నిరువదినా
ల్గయిన - రెండుపరులరెండు దండివిధవ - మిచ్చునంచుబల్కె
మేదినిలోపల - సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ ॥ యంత్రో
ద్ధారము ॥ కం॥ ఈయంత్రములను సరనులు - వాయుదురెట్ల
న్నవినుము పదునారిష్టక - ఖాయపడగీచియందున - వేయందగు
సంకెలనియె విమలచరిత్రా ॥ కం॥ పదిరెంట మూటనారిట -
పదమూడ్పథాలు గర్భపదిట నాల్గిట - పదునెక్కగదులవరిస
గ - గదిఇంచకదగునువంట్లు గనుమనెనుగూ ॥ గీ॥ రాశితె
ఱ్ఱిసఘము ద్రోశిపైశఘమునం - దొక్కటాకటి ద్రోష్టుచక్క
గాను - ఇఘనుబలుకరించు ఇండ్రందవరసగా - వ్రాయవలయు
ననియె వానుకేంద్ర ॥ కం॥ రెంటనుతోమ్మిదిపదియా - రింట
డిట నెనిమిదింట రీతినిపదిమో - నింట పదింటనుయెంటను -
యంతించక దగునట నెనుయార్తశరీర్యా ॥ కం॥ ఇటువ్రాసిరే
నియంత్రం - బెటుగూడినరాశితెఱ్ఱి వర్పడిధరలో - తటుకునజె
ప్పఘలంబులు - దిటపడుననిబల్కెనయ్య ధీజువినుతా ॥ ప॥ మ
రియు భుజప్రతిమీదగాని, రాగిరేకుమీదగాని గోరోజునము, కుం
కుఘము, పచ్చకర్పూరం కఙ్కూరి యినికలిపిన శిరాతోన్వర్నకలము
ముంచియంత్రమునువ్రాసి గంధ పుష్పములపూజించి ఇష్టదైవా

రాధనయునస్తపతి పారాయణగావించి ధూపదీపాదినైవేద్యంబిచ్చి త్రిలోహితాయితనందుంచి ధరించేది ||

బాలగ్రహచికిత్సావిషయము.

గీ॥ ఇచ్చగలిగి జెపుమనిలను బాలగ్రహ - ములచికిత్సనిందు
దెలియునటుల - నిటలనేతృకర్మణ నేనటంచునుదెల్పె - నన్నునేల
మయు పన్నుగేంద్రం || శ్రీమార్గం || అదియెట్టులనగా మొదటిరోజు
మొదటినెల మొదటియేడు గలశిశువులకు సంధనయను దేవత
సోకు - సంధనః జ్వరం, వాంతి, కడుపుపారుట, కాకస్వరవృద్ధనశ్చవి
యుండును పాలుతాగదు, ఇందుకుశాంతి కాలువకువలాఫలనం
డే మన్నుదెచ్చి ఆశబామ్మనుజేశి తెల్లవన్నీమునుగట్టి కొత్తకుండ
లో అన్నము, పెరుగు, వ్రుండాగ్లు ౧౦, కుడుములు ౫, వ్రుప్ప
వేనికూలు ౫, రెండువిధాలసండ్లు, దీపాలు ౩, గంధమక్షింతలు
తంకాయ, పువ్వులు, తాంబూలం, ధూపదీపం మొదలగునవి బె
ట్టి సంధ్యాకాల ముమ్మారు దిగదీసి తూర్పుదిక్కుగా నైమరాత్రు
లు గొనిపోయి విజృంభణమందుంచిరావలయును.

౨వ దినం—౨వ నెల, ౨వయేడుగల శిశువులకు సుసంధనయ
ను దేవతపట్టును - ఇందున జ్వరం, కడుపుపారుడు, కస్తూరముత,
వాంతి, కాల్లుచేతులాడించుట, పాలుతాగకుండుట, బల్లివలెపడు
ట, గలిగియుండును. శాంతి - పైజెప్పినవిన్ను సజ్జీ బామ్మనుజేశి
పసపున్నీంగట్టి వంటకం పెరుగు, బెల్లం, సువ్వులపుంటలు ౨,
తాళికెలు ౨, సువ్వులుగలయు కూరలు ౨, దీపాలు ౨, వర్షపు
గంధం, వాసనగలపాలు, అక్షతలు, తాంబూలం, ధూపదీపాదు
లు కొత్తకుండలోసమర్పి పైప్రకారమేచేసి ఆగ్నేయమూల
రాత్రులుంచినచ్చేది.

3వ దినం—3వ నెల, 3వ యేడు, శిశువులకు పూతనయను దేవత సోకును - ఇందున జ్వరం, కుతి కయెండుట, మెడయాడించుట, పాలుతాగకుండుట, కడుపుపారుడు, వెంట్రుకలు నెట్టుకొనియుండుట, బలహీనము, శుష్కులుగలిగియుండును. శాంతి - పై జెప్పినట్లు మన్నును బొమ్మను కేశి వన్నెవస్థిం, అన్నం పెరుగు, బెల్లం, యెఱ్ఱి అలించదలు, యెఱ్ఱిపూలు గంధం, అక్షితలు, తాంబూలం, ధూపదీపమునహా పైప్రకారం వుత్తరాన ౫ రాత్రులు వుంచవచ్చేది.

౪వ దినం—౪వ నెల, ౪వ యేడుగల శిశువులకు ముఖండులియను దేవత సోకునందున జ్వరం, కనుమూస్తూ తెరుస్తూయుండుట, తల, శరీరము నెప్పులు, వాంతి, చనుతాగకుండుట, కడుపు పారుడు, చేతులు పిడికిళ్లు బడుట, గలిగియుండును, శాంతి - పైప్రకారం మన్ను బొమ్మకు నల్లవస్థింగట్టి వన్నం, పెరుగు, బెల్లం ను నువ్వుల వ్రండలు ౧౩, దీపాలు ౨, పటాలు ౪, అక్షితలు పూలు గంధం, తాళికలు ౨, తాంబూలధూపదీపమునహా జిల్లేడాకులు కుండనుంచి పైప్రకారముగా ౭ రాత్రులు వాయువామూలనుంచి వచ్చేది.

౫వ దినం—౫వ నెల, ౫వ యేడుగల శిశువులకు నిరాళియను దేవత సోకునందున జ్వరం, కనుమూత, మెడవిరుపు, దవడకురుచుట, వాంతి, పాలుతాగకుండుట వేడలుచిక్కిపోవుట గలిగియుండును - శాంతి, పైప్రకారమే మన్ను బొమ్మకువన్నె వస్థింగట్టి నంటకంపెరుగు బెల్లం ను నువ్వులపిండి వేన్నెవడలు నువ్వులుచేరిన కజ్జాయం ౧, కూరలు ౩, దీపాలు ౨, పటాలు ౪, మల్లెపూలు గందాక్షితలు తాంబూలదూప దీపాలు పైప్రకారమే ౩ దినాలు యీశాన్యానవుంచి వచ్చేది.

౬వ దినం—౬వ నెల, ౬వ యేడుగల శిశువులకు సంఠిసయను దేవత సోకునందు జ్వరం, కనుమూత, కడుపుపారుడు, వాంతి. దగ్గు, వ్రుబ్బసము, శుష్కదేహము, చను తాగకుండును, శాంతి - పై ప్రకారము బొమ్మకు వల్లనస్థిం అన్నం, పెరుగు, బెల్లం నువులవడలు, ౪, దీపాలు ౨, పటాలు ౪, పుష్పగంధాక్షితలు - ధూపదీప తాంబూలం సహా పైజెప్పినరీతి ౫ రాత్రులు వ్రైతములవ్రుంచి వచ్చేడి.

౭వ దినం—౭వ నెల, ౭వ యేడు శిశువులకు ఝంఖాళియనే దేవత సోకునందు జ్వరం, వాంతి, లోజ్వరం, వల్లచిక్కుట, పాలు తాగకుండుట, మిక్కిలియెప్పు, గలిగియుండును, శాంతి - పై ప్రకారమే బొమ్మకు ఎరువునస్థిం వంటకం పెరుగు, బెల్లం, దీపాలు ౩, అరటిపండ్లు ౩, టంకాయ ౧, పుష్పగంధాక్షిత తాంబూల ధూపదీపాలు పై ప్రకారము ౩ రాత్రులు త్రైరాననంచినచ్చేడి.

౮వ దినం—౮వ నెల, ౮వ యేడుగల శిశువులకు డావించలంబి కయనుదేవత సోకునందు జ్వరం, కనుమూత, వళ్ళువిరుపు, చేపిడి కిళ్ళు, మెడకుంగుడు, కడుపుపారుడు, గలుగును, శాంతి - పైరీతి బొమ్మకు తెల్లనస్థిం వంటకం పెరుగు, బెల్లం, పుట్రాళ్ళు, ౨, నూనెబూరెలు, ౭, దీపాలు ౨, పటాలు ౪, తెల్లనిపుష్ప గంధాక్షితలు ధూపదీప తాంబూలాగూట పై తెరంగుననే యురుర్పి ౪ రాత్రులు అగ్నేయానవ్రుంచి వచ్చేడి.

౯వ దినం—౯వ నెల, ౯వ యేడుగల శిశువులకు అతికాయ యనుదేవత సోకునందు జ్వరం, వాంతి, కడుపుపారుడు, గలిగియుండును, శాంతి - పైమాదిరిబొమ్మకు వన్నెనస్థిం వంటకం పెరుగు, బెల్లం, నువులతాళిలు ౪ వులవలువేళి కజ్జాయం

పటాలు ౪. వాననగలపుష్పగంధాక్షిత ధూపదీప తాంబూలాదులు పైప్రకారమే 2 రాత్రులు పడమరగానుంచినట్లేది,

౧౦వ దినం—౧౦వనెల, ౧౦వయేడుగల శిశువులకు రేవతి యనేదేవత సోకునందున జ్వరం. మెడకుంగుడు. కడుపుపాగుడు. నారెసారెకు యేడ్చుచుండును. శాంతి - పైప్రకారమే బొమ్మకు కొత్తనస్థిం వంటకంపెరుగు. బెల్లం. నువ్వులు జేగుతాళికలు ౧౦ అరిశలు ౧౦ పడలు ౧౦ నూనెబూరెలు ౧౦ దీపాలు ౪ పటాలు ౪ వాననగల పుష్పగంధాక్షిత ధూపదీప తాంబూలాదులు పైరీతిన 3 రాత్రులు బలియిచ్చేది.

౧౧వ దినం—౧౧వనెల. ౧౧ వయేడుగల శిశువులకు పిసాళియనుదేవత సోకునందున జ్వరం. వాంతి, మెడవిరుపు. పారుడు. మతిభ్రమ పాలుదాగకుండుటలుండును. శాంతి - పైరీతిబొమ్మకు తెల్లనస్థిం వంటకంపెరుగు. బెల్లం. నువ్వులపుండలు 3 చలిబింజి కీచాలు ౨ పటాలు ౨ కూరలు ౨ వాననపుష్ప గంధాక్షిత ధూపదీపతాంబూలాదులు పైరీతిననే వరణమూలపుంచినట్లేది.

౧౨వ దినం—౧౨వనెల. ౧౨వయేడుగల శిశువులకు కదలం బలనుదేవత సోకునందున జ్వరం. మూర్ఛభ్రమ తల రొమ్ము బగుపు. దుస్వప్నాలు. శరీరంబిగునుకొనుట. చేతులాడించుట నిద్రలేకుండుట పాలుతాగకుండుట ఇవి గలిగియుండును. శాంతి - మునుపుజెప్పినట్లే బొమ్మకునీలివస్థిం వంటకంపెరుగు. బెల్లం నువుల పుంటలు ౧౦ కుడుములు ౨౦ దీపాలు ౪ తెంకాయ ౧ కూరలు ౫ గంధాక్షిత ధూపదీపతాంబూలాదులు పైప్రకారమమర్చి ౫ రాత్రులు యాశాన్యాసపుంచి వచ్చేది.

మంత్రం || ఓంసమో రావణాయనందనదేవతా బలిగ్రహతు

బాలకుమంచిమంచిస్వాహ - అనిముమ్మారు ఆకుండనుదిగదీశి చెప్పిందిశలండు పెట్టినచ్చేది. యేకల్పయెత్తుకోవలయునో అందులోవున్న దేవతను మంత్రంతోవున్న దేవతను మార్చుతు ఆకల్పదేవతపేరు వుచ్చరించేది - అట్టిమంత్రము నేతాటిఘాతుకమీదగాని రాగిరేకుమీదగాని వ్రాసికట్టేది. ఘాతం || వేసాకు, కోష్ఠం, ఆవుసాలు, వన, కురువాపిలి, యివినూరి ఘాతమువేయుచుండేది. ద్రాక్షకాయ చనుచాల. ఆవుసాలలోకలిపి పోషినయడ్ల వుబ్బసం జ్వరం శ్వాసకాయలు హరించును. ప్రైవకారమగుగా మొదటిసంబడు నందనదేవతాకల్ప ప్రకారమని తెలిశేది.

బాలరక్షాకరయస్తం || సాధకుడు భుజప్రతిమీద సాద్య నామములిఖించి చుట్టువృత్తరేఖగీచి దానిపైయెనిమిది దళములు నుయేర్పరచి ప్రతిదళములో సః అనేఅక్షరమునువ్రాసి ఆయంత్రమునుపూజించితిలోహతాయితనుంచి కట్టిన సర్వగ్రహములు విడిచిపోవును. సంధ్యాగర్భధారణయస్తం. భుజప్రతియందు సాద్యనామమును వ్రాసి అందుమీద రెండు రేఖలతో ముక్కొణముగాగీచి దానిమీద చతుష్కోణము రెండురేఖలచేగీచి కోణముల చివర త్రిశూలరేఖలమర్చి యంత్రమునుపూజించి తాయితనుంచి కట్టిన గర్భవతియగును. సుఖప్రసూతిఫలయస్తం. భుజప్రతియందు సడడుముగా రెండుగీతలు అక్షరమువస్త్రై సందుండునట్లు పొడుగుగాగీచి కొసలుగల్పి పైక్రిందిభాగములందు నిడుపుగీతలుసాల్గునాల్గుగాగీచి కొసలుగల్పి పైక్రిందయందు మూడేళిగదులలో - కాం - హిం - అని ప్రతిగదిలోనున్న అడ్డగీట్లబంతిలో మద్య సాధ్యనామము యిరుప్రక్కల ఓం - హిం - అనిన్ని కడలరెండుగీట్ల హిం - మం - హిం - అనిన్ని వ్రాసి పూజించికట్టిన సుఖప్రసవమగును. జ్వరశమనయస్తం || భుజప్రతి

యందు సాధ్యనామము దానినలు దెసల - సః - అని వ్రాశి దాని
 మీదవృత్త రేఖగీచి దానిపైనయెనిమిది దళములేర్పరచి ప్రతిదళ
 ములోనున్ను. సం - అనే అక్షరము వ్రాశి దళపార్శ్వముల - హీం
 అనే అక్షరములు వ్రాశి యంత్రము వ్రాసిన యంత్రము చల్లని
 నీళ్లలో బెట్టిన ద్వంద్వమున్ను - వేడినీళ్లలో బెట్టిన శీతద్వంద్వము
 న్ను - చేతకట్టుకున్న కాలద్వంద్వము - భూతద్వంద్వములు మూడుగో
 జలలో హరించును. సర్వసాధ్యాగ్నివర్ధనయంత్రం || భుజప్రతిమీ
 దపదహారుగుడులు విచ్చేటట్టుచక్రంబి గనులలో పైనుంచినవరగా
 అంత్రముదలుకుని అంత్రము వరకు వ్రాశి పూజించి తాముతెనుం
 చి పురుషుడు కుడిచేతను - స్త్రీలు కంఠమందు కట్టుకున్నయడ -
 సకలైశ్వర్య భాగ్యములుగాంచుదురు. చోరసర్పాదిభయనివారణ
 యంత్రం || భుజప్రతిమీద సాధ్యనామము గర్భమందుగల హీం
 కారము వ్రాశి హకారము కింద మ. ల. వ. యు. అనే నాలుగు అ
 క్షరములు వ్రాశి దానిమీద రెండు రేఖలతో చతుర్ముఖమును
 వ్రాశి పూజించి తాయితనుంచెట్టిన చోరాదిభయములు దొల
 గును. సాధ్యనామమున యంత్రముకట్టించుకొనువారిపేగు || పచ్చ
 కర్పూరము, కుంకుమ, కస్తూరి, గోరోజుం, భవికలిపి సిరాచేసి
 జాజిపుల్ల కలంతో వ్రాశేది. లేకున్న అవసరమునకు రాగి లేకున
 గంటముతో వేయవచ్చును. తయివృద్ధవేతన సంకల్పించి యం
 త్రం పూజించికోట్టిది.

నామనక్షత్రవివేకము.

గీ॥ నాల్గుపాదములగు నక్షత్రమునుగన్న - నట్టిపాదసంకమైన
 మెక్క - రాసియునుచుజెప్పె వాసిమీరంగను - నిండునుఖము
 సంగుకుండలేంద్ర || వ॥ అదియెట్టులగా చూచేచోల అశ్వ

ని - లి. లు. లె. లో. భగణి. అ, ఇ, ఉ, ఎ, కృత్తిక. వ్రా, వా, వి, వు, రోహిణి. వె, వై, కా, కి, మృగశిర. కు, కం, జ, శ్చ, ఆరుద్ర. కె, కొ, హ, హి, పునర్వసు. హు, హె, హొ, డ, పుష్యమి. డి. డు. డె, డొ, ఆశ్లేష. మ, మి, ము, మై, మఖ. మొ, ట, టి, టు, పుబ్బ. టె, టొ, పా, పి, పుత్రర. పు, ప, ప్తా, ధ, హస్త. పె, పా, రా, రి, చిత్త. రూ, రె, రో, తా, నాస్తి. తి. తి, తే, తొ, విశాఖ. న్నా, ని, ను, నె, అనూరాధ. నె, య, యి, యూ, జ్యేష్ఠ. యే, యొ, బా, బి, మూల. బు, ధ, భా, ధ, పూర్వాషాఢ. డె, బో, జా, జి, పుత్రరాషాఢ. జు, జే, జ్జే, జో, శ్రవణం. గా, గి, గూ, గె, ధనిష్ఠ. గో, నా, సి, ను, శతభిషం. సె, సో, దా, ది, పూర్వాభాద్ర. దు, శ్చ, ఛా, ద, పుత్రరాభాద్ర. దె, దో, చా, చి, రేవతి, అని, తెలుసుకునేది.

గోచారఫలము.—సూర్యుడు జస్తరాసికి 3-౬-౧౦-౧౧ ఈస్తానముల యందుండగా శుభస్కరుడు. బుధుడు ౨-౪-౬-౮-౧౦-౧౧ ఈస్తానములనున్న శుభుడు. గురువు ౨-౫-౭-౯-౧౧ ఈస్తానములనున్న శుభస్కరుడు. శుక్రుడు ౧-౨-౩-౪-౫-౬-౭-౮-౧౧ ఈస్తానములనున్న శుభస్కరుడు. అంగారక, శని, రాహు, కేతువులు, 3-౬-౧౧ ఈస్తానములందుండగా శుభస్కరులు. తక్కిన స్తానములందుండిరేని శత్రువు లనిపించుకొనుచున్నారు.

స్వప్నఫలవిషయము.

౧! స్వప్నవిషయమై విచారించిచూడగా మొదటిరూములో రాబడు స్వప్నము 3 యేండ్లలోనున్ను, ౨వ రూములో రాబడు స్వప్నము ౧౨ మాసములలోనున్ను, 3వ రూము స్వప్నము ౧౫ రోజులలోనున్ను, 4వ రూము, స్వప్నము ౭ రోజులలోనున్ను.

న్ను నాటివాటి ఫలములను దెలుపుచుండును. సన్యాసమున, తేజస్సుల మ్రుంగినట్లును, తాను దీనుడుగానున్నను, మనుష్య మాంసము దినినట్లును, సముద్రము తరచినట్లును, తనశిశ్నము తెగినట్లును, యోనివీడినట్లును, నాలుక తెగినట్లును, తామరాకులో పరమాన్నమాచి పదార్థముల భుజించినట్లును, మూత్రశుక్ల శోణి గంబుల జూచినను, త్రాగినను, పైంటికలదికొనినను, పుష్పముల జూచినను, పండ్లు భక్షించినను, ఆయుధముతో శత్రువును చంపినను. మేడలమీదనున్న పాలుగల చెట్లమీదనున్న సాలతోగూఁప నస్తువుల భక్షించినట్లును. గ్రామపగరవన సముద్రములను తన మోకాళ్లతో నడచి దాటినట్లున్నను, వకనిచే తానపజయమొందినట్లున్నను పురీషవిషములు భుజించినట్లును - రక్తములో మెలిగినట్లును - పెండ్లిపెద్దయినట్లును - రక్తరాస మొనర్చినట్లును - తనపైంటినరక్తము వచ్చినట్లును - తనతలపగలినట్లును - స్త్రీ పురుషుడుగాను పురుషుడు స్త్రీగానున్నట్లును - పనుగ నెక్కినట్లును - మలమూత్రములు పూసుకొని న్యశానములో పరుండినట్లును - దొంగిలించినట్లును - ఎద్దునెక్కిపోతూ మేలుకొన్నను - ప్రొద్దుటి డి. జలములోనుంచి పైడ్డెక్కినట్లును - సంకిల్లోచేతికి తగిలినట్లును - ఈగలదోమలచేత విశికినట్లును - నడవలు, కొలనులు, పర్వతములు ననములు, పర్వతములు, మేడలు, వీటిని దుఖ్ఖాతుడుగానుండి జూచినట్లును - నవధాన్యములు, పత్రి, పుష్పములు, ఫలములను వజ్రస్థగితపాత్రలను జూచినట్లును - ఎరుపు పసిమిగల ఫలములొకరిచే నందినట్లును - తెల్లనస్థముగల స్త్రీని జూచినట్లును - తెల్లనిగంధపథ్యములు ధరించినస్త్రీచే కాగిలింపబడినను - కర్మకుండలానులుధరించినట్లును - దుఖ్ఖాంచినట్లును మృతి నొందినట్లున్నను రత్నశయ్య పండినట్లున్నను - శింహాసనమెక్కినట్లున్నను - అన్ని

జ్యాలగనుపించినను తెల్లగుడ్డకట్టుకొని యగ్నిచేకాలబడినను పట్టు
గుడ్డ పుష్పం ఫలం యివిదొరికినను పక్షివైన పుష్పకమైననెక్కి
నట్లుండి మేలుకొనినట్లును గోవు వృషభము సరుడు వనుగు గుట్టి
ము మేడ తైల శృంగము వీటినిఎక్కి జలపానము జేసినట్లుండి
మేల్కొనినను తలపైమండచున్న ధ్వజముండగా. గ్రామములో
దిరిగినట్లున్నను పాము తేలు చిర్త పురుగు పక్షులు వీటిచేకరు
వబడి భయము లేకుండినట్లును విర్తహోదకములో స్నానము క్రీడ
జేసినట్లున్నను తల్లిని తండ్రిని దేవతలను రాజులను జూచినట్లును
పక్షి గుట్టియు గజము గృహము వీటిని తెల్లవిగాచూచినను - ప
ర్యతశిఖరమును ఫలవృక్షముల నెక్కినట్లును - ఫలములు కోయు
నెడ కాళ్ళునడకినను - ధ్వజము గజరథములు దేవాలయములు
మంచకాదులను జూచినను ప్రాకారము యానము బంగారు ధన
స్సు తెల్లనిగొడుగు వీటిజూచినను పుల్కాగ్రహములు నక్షత్రము
లను మెరుమును పురుమును వర్ష మేఘమును జూచినను మట్టికుం
డ భూమి మంత్రము ఇవిదొరికినట్లున్నను పాలుపిండినట్లును పిల్లం
గ్రోవిపూడినట్లును తువాను హరించినట్లును మిత్రులు బంధువులు
స్వజనములు వేషధారులు వీరలనుజూచినట్లును అన్నము పెరుగు
పాలు వీటినిజూచినను తిన్నట్లున్నను భక్ష్యవ్యమాన్నములు తిన్న
ట్లున్న హంస చమరకాకి నెమలి చక్రవాకము వీటిజూచినను చి
లుక గోరవంక పావురము కోడి వీటిపళ్ళుకులు విష్ణును పూర్వచం
ద్ర సూర్యులప్రదీయకాలమధ్యదు చూచినట్లును సర్వస్థిగ్భుడైన వాని
దేవతలమును చూచినట్లును అడగుర్రమును అడకొంగను గైకొని
మేలుకున్నను నురుగుతోగూడినపాలు త్రాగినను దేవతలు పితరు
లు లింగధారులు వీరభేషిజెప్పిన నరసత్యచుగును ధ్వజస్థాపన మం
చారము లత గుల్తములను భూమిలో నాటినట్లున్న నదినిజపడు ఆ

కాశమందు మేఘధూమములతో గూడినట్లును చూచినట్లును ఆవ
రణమందు నీళ్లుపారినట్లును గ్రహములను తెఱ్ఱబెట్టినట్లును కూ
డనివన్దువుల ధుజించినట్లును కూడనిజోట్లకు పోయినట్లును పుష్ప
భూషణాదుల ధరించినట్లును గీతమును నవ్వును శింహానాదమును
వినినట్లును పచ్చిక బట్టనుచూచినట్లును పుష్పఫలాదులుగల చెట్ల
నుజూచినను ఎక్కినను కోశినను ఏలకులు లనంగములు కర్పూర
ము జాజకాయ ను వాసనద్రవ్యముజూచిననువినినను జువ్వి మారే
దు మర్రి వెలగ పాలుగలనృత్యములను బొందుమలై జాజపువ్వు
మదనబాణములు నవమల్లికా పుష్పములు జూచినను దొరికినను
చెరుకు తమలపాకులు వీటినీజూచి భక్షించినను ఇట్లున్నయడల
శుభఫలమును పొందుదుని జెప్పుచున్నారు.

దశస్వప్న విషయము.

నాభికంటె ఇతరప్రదేశమందు తృణము పుష్పము వృక్షము
వీటినలనబుట్టిన చమురురాచుకొనినట్లును వీటిత్రాళ్ళచే కట్టబడిన
ట్లును గార్ధభ మహిష జంబుక సర్పములనెక్కి క్రీడించినట్లును
గోమయము చమురు బురద వీటిచే మలినజలములలో మునిగినట్లు
ను వంటికిరాచుకున్నట్లు దృష్టిభేదమైనట్లు దంశములు బాహువు
లూడిపడినట్లు సూర్యచంద్ర ద్వయజతారకలు రాలినట్లు ప్రవాహ
ములో మునిగిపోయినట్లు నట్టుకున్నత్రాడు తెగినట్లు తల్లిశరీరమం
దు ప్రవేశించినట్లు కాకధ్వనివిన్నట్లు అదితల కెక్కినట్లు ముఖలో
మములు కొప్ప గోళ్ళు మిగులపొడవైనట్లు వికృతపుస్త్రీని శేవిం
చినట్లు పశువులు మృగములు ప్రకోపముచేతనకు నాశముగల్గినట్లు
పక్షులనెక్కి వుదకముపై తేలాడినట్లు వర్షమున దడిచినట్లు మలిన
పథము గట్టినట్లు దిగంబరుడైనట్లు బాట్టుతుడిచినట్లు హాస్యములు

చేదించినట్లు ఇండ్లు మేడలు కొండలు గుహలు వీటిపైనుంచి దిగువకుపడినట్లు వరలేనికత్తి దొరికినట్లు సర్పము కర్మనాశికలందు ప్రవేశించినట్లు గాడిద మంట పోతుపంది వీటి నెక్కియుండిగా మేల్కొనినను చోరులు పొడిచే యెద్దులు పులి మహిషము వీటిచే బాధపడినను ముండ్లుగలచెట్టు నెక్కుడుగా యెక్కిదిగకుండా మేల్కొన్నను కేశములు దంఠములూడినట్లు గాడ్డలకట్టుబండి చెక్కి ధూషణముగా జనినట్లు తక్తవస్థ మాల్వ్యానులేపనడైనట్లు బురద బూసికున్నట్లు భయంకరముగు మృగవానరసూకరము లేదిరించినట్లు తైలము పునకము నెయ్యి వీటిచమురుచేతను అన్నముచేతను తలకంటుకన్నట్లు వీతాంబర గందాను లేపనయగుస్త్రీ కాగిలించినట్లు ఆముగం మోచుగ మందారం గన్నేరు వీటినిజూచినట్లు పెద్దమేళుము అకాలమాలోవర్షము అనవగుమ్మడి పుచ్చ పొట్ల మొరలగు తీగెలకాయలను వాకుడు ములక ఈకాయలను దేవతలు గోవులు లింగధారలు పితృదేవతలు వీరలాడిపాడి ద్వచిచేస్తున్నట్లు చంద్రుడు మేడ చెట్టురచ్చ విగ్రహము లివిపీడిపోయినట్లు ఇట్లుగాన్నించునెడల దుష్టఫలమిచ్చునని తెలిశేది. శాంతి ప్రాప్త్యనసేన్నానము జేసి విఘ్నేశ్వరపూజచేసి పెద్దలకుదానములిచ్చి ఇష్టదేవత వారాధించి నదోషనివారిణమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

ఛాయాపుకపాదివిషయములు.

సీ॥ వినరోరివరభక్త విన్నపింతు నొకవీర కరమైనయోగముల్గ రణిలోన - అవ్యపాదచ్ఛాయ యమరియుండెడి వేళ నిససోములను తాను వెనుకజేసి - కంఠస్థలినిదృక్కునంటించి యొకఘంటరెప్పార్పు లేకనారీతినభము - నీక్షింపగాను ప్రత్యక్షమానొక విగ్రహమునందు శుక్లవర్ణముగనైన - కనకకాంతిగనైన గాన్నింపజేయం

బు నెరుపుగా నలుపుగా నెరుకబడిన - కడుహానిగలిగించు కరిపా
డములు లేమి గననారు నెలలకు నణగునిజము - శిరము లేకపోవడి
రముగా మాసత్ర - యమునజూడగలడు శమనుపురము - సత్య
మిదియటంచు సరసులువినబల్కె- జూడునన్నుకరుణ సుబ్బరాయ.

సీ॥ జలపూర్ణ చంద్రసూర్యులను దర్శించెటి తరియామ్యము
సనెక్కు దగిలియున్న - వర్షాంతమునకును వారుణమున్ననైన పా
ణ్ణాసపరిమితి జగతిలోన - యక్షగాటాదిశయందు నీక్షింపమాస
త్రయమునకు నింద్రభాగమున్ననైన - మాసాంతమునకును మాస
పుండగువాడు లోకదూర్ఘ్ణుడై భీకరమగు - కాలకింకరవరులచే క
ట్టువడుచు - తనదుపరివారమొకటైన దగిలిరాక - భూరినరకాభి
లోబడి పొరలుటకును - దండధగుపాలబడుననె కుండ లేంద్ర ॥

శేషార్థం ॥ మరియు సూర్యచంద్ర బింబములకు మద్యచిద్ర
ములుబడియున్న యడపదిదినంబులకును - పొగగప్పింట్లున్న యడ
గ దినములకును - మంటమండినట్లున్న నాదినంబునను మృతినంభ
వించును - ధృపుండనేముక్కుచివర గాన్పించకపోయినను - అ
రుంధతియను నాలుకయగు పడకున్నను - చంద్రబింబము నలుచ
దరముగాసాగుచున్నను అరుమాసములలో మృతిజెందునని చెలి
యవలయునుగావున సాధువులగువారు నడైనంకేతవాత్సరం అని
న్ని శివాత్మతరంసాస్థి అనిన్ని హరిహరులకన్న వేరొకరుగారు గ
నుక గురుదీక్షసైంది తారకసాంఖ్యామనస్తామలెరింగి త్రికరణ శు
ద్ధిగలిగి అంత్యకాలంబున గనుపడు ఘహాభయంకరమగు వాత పి
త్తజ్వేష్ట రూపులగు యమదూతలకు భయంబునెందక మిక్కిలి
భీరుండై పరమాత్మను దర్శించి యందుతాను ఘటాకాశము మ
హాకాశమందు గలయూరీతిని ఐక్యసమాధిని బొందవలయును అని
పెద్దలు జెప్పచున్నారు. ద్వాదశాక్షరి మంత్రకల్పం—అశ్వశ్రీ

దావ్యదశాక్షరి మహామంత్రశ్చ అచలగుమిః అవినాశశ్చందః అవ్ర
మేయశ్చైః అభివ్రాజేనతా అమృతబీజం అయమాత్మతత్త్వ మ
శ్వాది జ్ఞానసహితం కీలకం అఖిలకాలేషు పరిపూర్ణమస్థిమాయా
సహితమేతత్ప్రపంచం నాస్తితినిశ్చయ శిష్యధర్మం దావ్యదశాక్షరి
మంత్రజపంకరిష్యే యేతన్నిధ్య, అంగుష్ఠాభ్యోన్నమః శుద్ధవియతు
తర్జ, కించనాస్తి, మధ్య, యేతన్నిధ్య, అనా, శుద్ధవియతు, కని, కిం
చనాస్తి, కరతల, ఏవం హస్త్యుద్. ముద్ధిన్యాసః అహంపదార్థరహితభూ
భూనస్సుచకోమితి దిగ్భంధః ధ్యానం అచలంబాధ్యం సర్వతోకే
షుపూర్ణం సర్వాతీతస్వాను భూతాన్యగమ్యం ప్రిప్తం క్షమా
శుద్ధమే తద్వియద్యై కించనాస్థిత్యేనమేవ ప్రపద్యే అనాచ్యంహ్య
ఖండంహ్య లక్ష్యంహ్య బాధ్యంహ్య సంగంహ్య వేద్యంహ్య చిం
త్యంహ్య రూపంహ్య సాద్యంహ్య న్నాద్యంహ్య తీతంహ్య సంతం
హ్య శుద్ధ్యంహ్య నామంసదాహం నమామి. మంత్రం. ఏతన్నిధ్య
శుద్ధవియత్కించనాస్థి. ఈపుత్రబట్టబయలు కంఠేమిలేను—పో
డశాక్షరి మంత్రకల్పం - అశ్యస్త్రీ పోడశాక్షరి మహామంత్రస్య
నిరంజనగుమిః నిరహంకార ఛందః నిరామయ నిరాకాశ దేవతా
నిరావరణ బీజం సీస్త్రీగుణ్య నిర్తాయక విజ్ఞాన శైక్తిః నిర్గుణప్ర
జ్ఞాన రహిత కీలకం నిఖిలకాలేషు మాయాహిత భూతవంచక ని
ర్మిత దశాక్షరమాత్ర పంచప్రాణ మనోబుద్ధి సహిత సుశ్చక్షరీ
రిం రహిత శిష్యర్థం పోడశాక్షరీ మంత్రజపం కరిష్యే- నిర్మూలం,
అంగుష్ఠాభ్యోన్నమః. ఏతత్. తర్జ, అజానశ్చరీరం, మధ్య, నాస్థి,
అనామి, కేవలం, కని, నిర్మూలమే తదాహం శ్చరీరంనాస్థి కేవల,
కరతలకర, ఏవం హస్తయథాదిన్యాసహ. సమన్ధనిర్లోహయ త్రయ
కాలేషు మద్రహిత నిశ్చయో బూద్ధిప స్సుచకోమితి దిగ్భంధః
ధ్యానం - సర్వనిగమగుంహ్యం శాశ్వతం సర్వకాలం సకలదివిజమ

ధ్యం సర్వధిక్పూర్వ మాధ్యం, సకలభయనివారం సర్వలోకాంత
రస్థం సకలముని హృదిస్థం సర్వదేశప్రశస్థం - శ్లో॥ నిర్మూలమేత
దాజాన శరీరం నాస్తికేవలం. ఈమూలములేని గుర్తెరిగే శరీర
మేమిలేదు. నిరానరాణ పరిపూర్వ పరిసిస్సాహ మస్తి. పంచవహా
క్షరి. కలగన్నశరీరము మేలుకొంటేమిలేదు. శరీరరహితులై సంత
ల్పము లేనటువంటిపదవిని పొందవలయును.

మృతకాలదుష్టక్షత్రవిషయము—సీ॥ మరణాదినంబునఁ బర
గెడు నక్షత్ర ములదోషమందున నెలియవరతు - పౌనర్వసు విశా
ఖ పక్షయుత్తర యుత్తరాషాఢ కృత్తిక రాజిలంగ - దోషము
ల్పాక్షేల్లు దోషించు మృగశిర చిత్తలరెండ్రెల్లు జెలగుచుండు -
క్షితిధనిష్ఠాది రేవతివగున్నట్టి ఐదుతారలనెన్న నారునెలలు -
దోషమంటునట్టి దోషహరింబుకై - వదలవలయునిండ్లు వాసిమీ
ర - నిట్లుగుఘలమతము నెరుగబల్కితివను - మనివచింపదొడగె
ఘణికు లేంద్ర.

సాముద్రికవిషయము.

సీ॥ సాముద్రికముకొద్ది సర్వస్థుడయగల్గ జేష్ఠబూ నెడనట్టి పం
గతులను - సురుషజాలమునకు మాఖవక్షనేత్రముల్ కడువెడల్పు
యిన భాగ్యంబుగల్గు - కరిపాదజింహవాప్త మరియంగ మృదువు
నై యెరుపైన ధనికుడౌ ధరణిలోన - పిరుదులంటుటయును కురు
కరములు నిడివ్రేళ్ళు వెడదపాదములైన విభవమనకు - హస్తమ
రయమిట్ట యెనభూస్థిపవేడ - ల్పమున ద్రవ్యమసితమైనభూరి -
యఘదరిద్రములును యడబాయననిబల్కె - సుఖమొనంగుమయ్య
సుబ్బరాయ. సీ॥ చరణతర్రనివ్రేలు కరకనిష్ఠికవ్రేలు కరమనామి
కమున గలుగునట్టి - మూడుగీతలకును జూడగామిగల దీర్ఘాయు

వై ధరణీస్త్రీభోగ్యమామహు - చేతిగోళుపిప్పి జలగి తెల్లగనున్న
దారిద్రహంశ సందర్భవిలచు - సంగువృక్షాలమందాని యనామి
కవరకెరుపైరేఖ సురుచిముగ - ఖండములును లేక దండిగా నె
గడిన - నాయువున్న ద్రవ్యమతిశయంచు - నలుపుఖండములును
గలుగుదుఖంబని - దెలిపెగురువరుండు దివ్యచరితా || సీ|| హ
స్తపాదముల మత్స్యంకుశ శంఖచక్రాబ్జ నక్రంబులు గలిగియుం
డ - రాష్ట్రాధిపతియాను రమణావ్రేళ్ళంచున సూర్యరేఖలుయున్న
నంగుడుధనము - తగిచిటికింప్రేలి దగువగారెండవప్రేలుకంటెనురే
ఖ సమలమగుచు - ఖండరేఖలుచూడ గల్గకున్ననుకీర్తి పుంతుడొ
గోధుమ రేఖక్రింద - నైమరేఖలున్న నభ్యకుల్గల్గుచు - రయ
తగ్గుయైన నటులదగుగు - ఖండమాహయాము కడుహీనమనిబ
ల్కె - నన్నుకరుణనేలు పన్నగేంద్ర || చం|| ముఖమునకడ్డగిత
లును మూడుగగవుడ నర్వదేండ్లునొ - ప్రకటితనాల్లగీతలును ప
ట్టుగగవుడ నెవ్వదేండ్లు యీ - రఖముననైమరేఖలును రాజులు
చుండు శతాయువైభువిక - నిఖరముగా మనించునిది నిశ్చయ
మానన భోగిచంద్రమా || కం|| గనరెండురేఖలున్నను - మనగ
లరిల నలుబదేండ్లు మనుజులుయొకటై - ననురెండుపదులయేండ్ల
ని ఘనతరముగ బలికెయ్య కద్రువతనయా, ||

వైద్యనిషయము.

సీ|| సిలజనురాకార మితనమాంశంబు జింభీరరసమున చాది
చాది - బిళ్లనెండించియు పిడకలుపదితోటి పురమేసి వెన్నతో
పుచ్చుకొనిన - డొప్పప్రమేహంబు లుడుగు శైలజమున కునువు
త్తరేణాకు ఘనతగూర్చి - కవచంబుజేసి నున్నపుగుడ్డజుట్టియు పి
డక లిరువదితోటి నడుపుభన్త మూవ్లంబులనుదృంచు సుర్విలోక

ల్నార కుప్పింటరసముతో కుదరనూరి - బిల్లెట్టిచీల పిడక తేటి
 తోటి - పురము తేనెతోడ బుచ్చుకున్న - ఊవ్వుమగనగు సభిష్ట
 మావధ్యంబ - టనుచు దెలిపెనయ్య ఫణికుశేంద్ర || శేషార్ధం ||
 శైలజమంగళ శిలాజత్తు - కల్పారసగా రాతినాగ - నీ|| ము
 ప్పాల్లుంగడముత్ ముదముతోనందర్థ పాలుశిలాజత్తు బంగూర్చి
 చింతాకునల్లేగు జంభీరరసముల ముస్తూకుమర్ధించి మూడుమాల్లు-
 పురమిడితేనెతో మూడుగుంజలఘేత్తునివ్వ తేల్చువ్వము వీరు
 చురుకు - లడగును ఫలము పగడములు తెల్లపాపాధ మర్ధఫలం
 బు త్రాణనూరి - మూసలోననువేసి మూతరాగిముసి మూ
 డుచీలలుజేసి పురమువేసి - తిరిగి జల్లెడుపాలుదెచ్చి వాటితో
 నూరి పిడకలు పదితోటి పురమమర్చి - తేనెతోనివ్వను తీరుజ
 న్నులునిమ్మ పులుసుతో పగడాలు గలిపినాన - వేళిపూటయు
 నుంచి యెత్తిజల్లెడుపాల మూడురోజులుయుంచి పురమువేళి - తి
 న్న రక్తశూలలున్న నెత్తురుభేది - రక్తపిత్తకునును సత్తపిత్త
 ములనాంచుచుండు నిలబోనకడు ప్రేమ సుఖ మొనంగుమయ్య ను
 బ్బరాయ || తియ్యపత్తము. నీ|| పగడముల్ జల్లేడు పాలతో
 మర్ధించి కుక్కుటపురమేళి చక్కగాను | మురిపిండజింకకొమ్మకు
 కవచమొనరించి ధైండుభస్మానుల ఖండితముగ | ననుపానములని
 వ్వ నవనికానశ్వాస క్షయకఫరోగాల చండ నిజము | ఫలముతా
 శకపాడి కలిశంబులోవేళి జల్లేడుపాల్బోళి ఛండపురము | బెట్టి
 పెంకుమూళి మట్టిచీలలమర్చి | పిడకలిరువదితోటిపురమువేయ
 భస్మగును ఇనుప భస్మమిట్లేయగు | ననుచుబలికెనయ్య ఫణివ
 రేణ్య || శంకము. గవ్వ, కల్పారభస్మములు. నీ|| వజ్రమూలి
 రసాన వరశంఖమర్ధించి పురము పాత్రైశతంబు పిడకతోటి |
 ఏడుమాల్లేయుచు వాడగానీరు గుల్లమునీరు చురుకులహస్య.

నిజము । వచ్చుగన్వలుః మ్మ ఫలరసంబునూరి విడకలుఫదితోటి
పుతముత్తిచ్చి । తేనెనేతితోనిచ్చ తిరువాయుపుపక్క శూలరోమ్ము
ననుప్పి సూటిగాను । రాతినారపడేను రాత్యలుగోమ్మాత్రమున
వేళి దంగేబాకును మధించి । పొదిపి గజపుటాన పొనగించి కల
కగడ । వెన్నగూర్చుకొనుచు తిన్న సకల । మేహజాలముణచు మే
దినిలోనని జెప్పెగురువరుండుశ్రీకృష్ణుని॥వజ్రముఃలిక్తయననల్లేరు॥
యిచ్చాపత్యం ॥ లవణభస్మం ॥ ఘంచిపుష్పం వెలిగారం, నర్జతౌ
రం, సూరాకారం, పట్టిక, శిలాజిత్తు, యివినమం నిమ్మపండ్లరసా
నూరి చిల్లతట్టి పండించి చీలజేసి గం విడకలపుతం, తిరిగి ముచ్చ
కాయరసానను గచ్చాకుతోను పైప్రకారమే పుతమేళి అన్నసాన
ములతో ఇచ్చిన వాయువులు, శూలలు, చురుకులు మానును॥
యిచ్చాపత్యం ॥ గీ॥ శంకమునుదుష్టుపరసాన చల్లలోన । నానవే
శైత్రి వుష్పతో నద్దించిత । బలియుశేడ్లపుతం చిడబాగుగాను॥
శూల్కలనువట్టుచుండును సుబ్బరాయ ॥ శేషార్థం ॥ పుష్పనూరిప
ట్టించేది, వేనీళ్లు అల్లపురసాననిచ్చేది యిచ్చాపత్యం॥ పరంగియో
గం. పరంగి గం ఫ, ఆర్తికరూరం ౫ ఫ, పాక్షినిూరి పైచక్క
ముక్కలుజేళి దుత్తబోపోళి ఆవునయ్యి సోలెనుపోళి చీలజేళి ౯
గోజులు పేడదిబ్బలోపూర్చి తీసివాడుకోనేది. తిమ్మరము మొదల
గు వాయువులు హరించును. కందివప్పుసాతచింతకాయ వచ్చుకవ
త్యం. ఫలతిగుగ్గులం. త్రిఫలములు ౩ భా, విప్పల్లి ౨ భా, త్రి
ఫలములచే శుద్ధించిన మహిసాక్షి ౫ భా, యివినూరి వ్రంజలుచే
శి భజించిన భగం భరాది సకలవ్రణములూ మానును. యిచ్చా
పత్యం. పూరయోగం. గజపూతం, పటిక, సూరాకారం, మిర్యా
లు, యివినమం నీళ్లతోనూరి వకేమాత్ర కుంకుమగింజంత శేవిం
చిన వాయువు, రక్తశఘ, నీరుచురుకు మాన్పును॥ యిచ్చాపత్యం॥

వీరమైనం.—వీరం, పూరం, లింగం, వాళం, త్రికుటుక
 మూలు, కటకరోహిణి, వాము, వాయులవంగం, నల్లజలకర, కుర్రా
 సానివామ్మ, నన్నరాస్త, మోడి, ఇవినమభాగం. తేనెతోనూరి శ
 నగింజ ప్రమాణమాత్ర శేవించేది వాయువులు, జ్వరములహ
 రించును. ఇచ్చాపత్యం. కస్తూరిమాత్ర. కస్తూరిగ, ౭ కుంకమపు
 వ్యగ, పచ్చకర్పూరంగ ౪ గోరోజవంగ, జన్నుగ, పావుదారగ, ర
 నకర్పూరంగ ౨ రిశ్యంధూరంగ ౨ యింగిలీకంగ ౨ త్రియాభారం
 గ ౨ నల్లజలకంగ ౧ కుర్రాసానివాముగ ౧ సదాపాకు ౬ కట్టలు
 ఇది అక్షుజముడురసాన నూరిగురిగింజమాత్రలు శేవించేది. వ్యాధి
 చూచ్చిపత్యం. రసవంగమాత్ర. రసం ౧ భా, చల్వమిర్యాలు ర
 భా, రేవలచిన్ని ర భా, యివిలన్నియు ౨ ర్కూములు కలియ
 నూరి పూటకు బేడయెత్తు తేనె అనుపానంతో ౫ రోజులుతినేది.
 తియ్యపత్యం శఘసహమేహములబట్టును. చిత్రమూలయోగం ||
 చిత్రమూలం ౨ భా, తెల్లజల్లేడుచక్క ౨ భా, పరింగిచక్క ర
 భా, చూర్నించిపూటకు పాత్రైతులంచొప్పన తేనెతో ౧౦ రో
 జులుపుచ్చుకొనేది ౧౩ సవ్వలను హరించు తియ్యపత్యం. తెల్ల
 బాయమాత్ర || ఇంగిలీక, విషకండ్రీకలు, రేవలచిన్ని, సూరా
 కారిం జీడిగింజలు, నవాసారం ఇవినమం అన్నిటియెత్తు తెల్లపా
 యలువేళి ౨ ర్కూములునూరి కుంకుడుగింజంత మాత్రలు ౧౦
 రోజులుతినేది. యిచ్చాపత్యం శఘలహరించును.—శుద్ధులవిష
 యం రెండవభాగంలో చూచుకునేది. సంజీవనీవేహం || లిప్పతీగ
 శుద్ధించినది ౧౦ ఫ పేన్నేరుగడ్డ ౨ ఫ త్రికుటములు ౩ ఫ తొలి
 శపత్రి అతిమధురం లవంగచక్క ౫ పత్రి ద్రాక్ష యాలకలు జ
 లామాంశి బాజికాయ కర్జూరపకాయ ఇవి ఫలంఫలం లెక్కను -
 పరంగిచక్క ౫ ఫ యివిలన్నియుచూర్నించి ౧౫ పలాలుచక్కెర

ముక్కాలు శేరు ఆవుపాలు కలిపి పాకంబట్టి పైచూర్నంకలిపి గం
పలాలు నియ్యిపోసి గెలికి ౪ పలాలుతోనపోసి లేహంవండి పుశి
రిక్కాయప్రమాణం శేదించిన పూష్టములు గణకాకలు పూష్ట
వాయుపులు అజర్నములు నూటిపాకులు పుండ్లున్న నాభిమం
ట దేహపుడుకులు యివిహరించును. యచ్చాపత్యం. లవణధ
న్తం || మంచిపుష్ప, వెలిగారం, సర్జకారం, సూర్యకారం పట్టి,
శీలాజత్తు, యివినముం పుష్పపండ్లరిసాననూరి బిళ్లపట్టి ఎండించి చీ
లజేసి గం ఫిడకలపుతం తిరిగి. పుచ్చకాయరసానను గచ్చాకుతో
ను పైప్రకారమే పుకమేసి అనుపానములతో ఇచ్చిన మ్మాయువు
లు, శూలలు, చురుకులు, మానును యిచ్చాపత్యం. గీ|| శంక
మును దుష్టపరనానచల్లలోన - నానవేళెత్తి పుష్పతోనద్దించిత -
బలియుపేంళ్లపుతం బిడబాగుగాన్తు - సూలలనుబట్టుచుండును
సుబ్బరాయ || సేవార్థం|| పుష్పనూరిపట్టిచేది వేనీళ్ళు అల్లపరి
సాననిచ్చేది. ఇచ్చాపత్యం || కం|| ఇటువంటిధర్మములుగని -
భటువగు సంసారసౌఖ్య ఫలమెరిగినచో - ఘటియించ నగును
మోక్షం - బటుమీదట స్థాయిదొంకు ననియెఘాండ్రా || గీ||
ఇటులబలుకుచున్న నింపుపెంపువహించి - యట్టివిషయములను
పట్టుగాను - పూర్వకరుణచాత బోధింపుడనగుముం. - డిటుల దె
ల్పదొడగె వటుతరమున ||—యిందుమీదట రెండవసంపుటము
చూచుకోతిగినది.

ఆశ్వాసారితము.

సీ|| ఈపద్యసముదాయమేవరుపఠించినవారికి హరుడిచ్చువైధ
వంబు - ఈదివ్యచారిత్రమెవ్వరైన విన్ననువారిపాపంబులు భారి
పోను - ఈజ్యోతిషగ్రంథమెవరేని వ్రాసినవారల కానందవార్తిగ

లు - ఈశాన్యతాత్పర్య మెవరెరింగించిన నాయురాగ్యబుల
 తిశయిల్లు - నిందువిషయగము నెవరుసాధించిన - కాలధర్మ
 ములును చాలదెలిసి - యొప్పుచుండురనుచు జెప్పెనుకమప్రేమ
 సుఖమొసంగుమయ్య సుబ్బరాయ || కం|| వ్రాలాదప్పులునంధ్ర
 లు - జాలంగలచేనుశబ్ద సంగతులెగుగ - గేలింబెట్టకదిట్టక -
 పోలంగానెప్పరయ్య బుధజనులారా || ౧|| రహినుమామహే
 శ్వరానుగ్రహమునల్ల - పరమశ్రీగుగువసుకరుణనల్ల - నేరచించిన
 ట్టి ఈశ్రంధమునునీకు - నప్పజెప్పినాడ నహికలేంద్ర || కం|| ఈ
 పద్యసముదయముగన - యూపద్ధహితుండు చంద్రడాతారకబు
 హావట్టువరకుహరుకృప - చేప్రబలగవలయు కడుప్రశిద్ధిగపుడమి.

ఉత్సాహవృత్తము-శ్రీయుమామహేశ్వరాజ్ఞ చేజగత్ప్రసిద్ధిగా ।
 వ్రాయబూసకన్న ముబ్బరాయవద్యవైఖరి ।
 శ్రేయుడైభూమినాది శేషకర్పణంబుగా ।
 జేయవ్రాసినాడ హెచ్చుశ్రీలోసంగిబ్రావగ

౧౬౬. ఇది శ్రీయుమామహేశ్వ రానుగ్రహంబున - శ్రీమదఖండ
 సచ్చిదానంద స్వానుభవతీతుండగు హనుమునిగిరి శివరా
 మబ్రహ్మాండ గురుస్వాముల వారుపజేసించిన సంస్కంబును
 విశ్వబ్రహ్మసంశ్లేషయః పారావారిరాకా సుధాకరుండగు
 పోకూరు సుబ్బరాయాచార్య తనూభవుండును కామాక్షి
 మాంబ గర్భజనితుండునునగు సుబ్బరాయాభి ధానుండాది
 శేషార్పణంబుగ రచింపబడిన సుబ్బరాయ పద్యంబులను
 మానవధర్మప్రదీపికయుందు జ్యోతిషసార యాపంద్యునేక
 హంశములుగల పూర్వభాగము నమూనము.

10181

